

”HEI KYLLÄ ME TYTÖT TÄÄ HOMMA HOIDETAAN”

Kokemuksia partiotyttöydestä turkulaisten tyttömeripartiolaisten silmin

Crista Sinisalo
Pro gradu -tutkielma
Kansatiede
Historian, kulttuurin ja taiteiden tutkimuksen laitos
Humanistinen tiedekunta
Turun yliopisto
Marraskuu 2019

Turun yliopiston laatujärjestelmän mukaisesti tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu Turnitin OriginalityCheck -järjestelmällä.

TURUN YLIOPISTO

Historian, kulttuurin ja taiteiden tutkimuksen laitos/

Humanistinen tiedekunta

SINISALO, CRISTA: ”HEI KYLLÄ ME TYTÖT TÄÄ HOMMA HOIDETAAN” –
Kokemuksia partiotyttöydestä turkulaisten tyttömeripartiolaisten silmin

Tutkielma, 69 s., 7 liites.

Kansatiede

Marraskuu 2019

Tämä pro gradu -tutkielma käsittelee partiotyttöyttä representaatioina ja tyttökulttuurina. Tutkittavana yhteisönä oli kolme turkulaista tyttömeripartiolippukuntaa: Auran Tytöt, Nuotiotytöt ja Turun Tähti-Tytöt. Tutkielman tarkoituksena on avata näkökulmia partiotyttöjen maailmaan ja siihen, millainen kasvuympäristö sukupuolispesifi partiolippukunta on tytöille. Tutkielman viitekehyksessä esiintyy termi tyttötutkimus, mutta tämän tutkielman ei silti voi sanoa olevan lapsi- tai nuorisotutkimusta. Tutkielman informanteina on toiminut sekä lapsia että itsensä partiotyöksi mieltäviä, yli 18-vuotiaita tyttöpartiolaisia.

Tutkimusaineisto muodostuu kyselytutkimuksesta, kahdesta ryhmähaastattelusta sekä toisen haastattelun havainnointimuistiinpanoista. Lisäksi osa tehdyistä päätelmistä perustuu myös tutkijan harjoittamaan autoetnografiaan sekä henkilökohtaisiin kokemuksiin.

Tutkielma on yhdistelmä etnologian, sukupuolentutkimuksen sekä sosiologian teemoja ja tutkimusmenetelmiä. Teoreettisena viitekehysenä toimivat funktionalistinen tyttötutkimus sekä teoriat puheen ja sukupuolen performatiivisuudesta. Tutkielmassa käytetty metodologia pohjaa hermeneutiikkaan ja sisältää autoetnografian, diskurssianalyysin, lähiluvun ja kulttuurianalyysin keinoja.

Tutkimusaineistoon perustuvan diskurssianalyysin ja autoetnografian valossa voidaan todeta, että sukupuolispesifit partiolippukunnat ovat positiivinen asia tyttöjen kasvun kannalta. Tutkielman informantit kokivat, että tyttöporukassa toteutettu partioharrastus on muokannut heidän identiteettiään positiivisesti ja antanut heille hyviä eväitä muuhun elämään.

Asiasanat: autoetnografia, identiteetti, partio, partiotytöt, tytöt

Sisällys

1. JOHDANTO	1
Tutkielman tavoitteet ja tutkimuskysymykset.....	2
Tutkimushistoriaa	4
Tyttökulttuurien tutkimus	4
Partion historiaa ja nykypäivää.....	5
Asemointi kansatieteen oppialaan	7
2. AINEISTON ESITTELY JA EETTISET KYSYMYKSET	9
Aineiston rakentuminen.....	9
Tutkimusaineiston keruun eettisyys	14
Tutkijan positio ja tutkimuksen teon refleksiivisyys.....	15
Autoetnografia	16
3. TUTKIELMAN TEOREETTINEN VIITEKEHYS JA METODOLOGIA	18
Keskeiset käsitteet	18
Partiotyttöys	19
Identiteetti	19
Funktionalistinen tyttötutkimus.....	20
Sukupuolen ja puheen performatiivisuus	21
Lähiluku ja kulttuurianalyysi.....	22
Diskurssianalyysi.....	24
Menetelmien käyttö aineiston analyysissä	25
4. PARTIOTYTTÖYS REPRESENTAATIOINA	27
Partiotyttyöden ihanne.....	28
Sallittu käytös partiossa.....	34
Partiotytön ulkonäkö	36
Puheen performatiivisuus partiotyttyöden tuottamisen keinona	40
5. PÄRJÄÄJÄTYTÖT PARTIOSSA	42
Osaaminen ja pärjääminen partiotyttyöjä määrittävinä ominaisuuksina.....	43
Uhrautumisen eetos ja kieltäytymisen kieltö.....	46
6. PARTIO TYTTÖJEN OMANA TILANA	49
Tilat partiossa	49
Eroja tyttö- ja poikapartiotoiminnassa.....	52
Partio tyttöjen turvallisena kasvupaikkana	56
7. LOPUKSI: PARTIOTYTTÖYS KEINONA VAPAUTUA SUKUPUOLIROOLEISTA	61
LÄHTEET	65
LIITTEET	

1. JOHDANTO

Kaikille partiolaisille on varmasti tuttu sanonta ”partio ei ole vain harrastus, se on elämäntapa”. Tätä sanontaa viljellään partiolaisten keskuudessa usein, kun partion harrastaminen vie suuren osan vapaa-ajasta, tai pahimmassa tapauksessa riistää aikaa jopa opiskeluilta tai työnteolta. Oma partiotaipaleeni on jatkunut jo 15 vuoden ajan, ja varsinkin vanhemmalla iällä käydyt johtajuuskoulutukset sekä niihin liittyneet tehtävät ovat saaneet minut aika ajoin pohtimaan motivaatitani ja syitä partion harrastamiseen. Partiossa itselleni tärkeintä on kasvatus- ja koulutustoiminta, joiden pohjalta lähdin hahmottelemaan myös tämän tutkielman tutkimuskysymyksiä. Tarkoitukseni on tässä tutkielmassa esitellä partion tyttökulttuuria sekä sitä, minkälainen kasvattava vaikutus sukupuolispesifeillä partiolippukunnilla mahdollisesti on tyttöihin.

Kansainvälinen partioliike on aivan perustamisvuosistaan alkaen toiminut harrastustoiminnan lisäksi myös kasvatusjärjestönä. Vuosien ja vuosikymmenten kuluessa niin partion kuin yhteiskunnankin kasvatustavoitteet ja -keinot ovat muuttuneet, mutta partion rooli aktiivisten kansalaisten kasvattajana pysyy ennallaan. Partiokasvatus on tähdännyt ympäristötietouden ja erätaitojen opettamisen lisäksi myös kasvattamaan lapsista ja nuorista itsenäisiä ja omillaan toimeen tulevia yksilöitä, jotka tunnistavat myös omat heikkoutensa.

Scoutfostrandets målsättning är att hjälpa den unga att utvecklas till en unik, självständig individ, som känner såväl sina egna förutsättningar som sina begränsningar. (Nieminen 1991, 68.)

Partion arvopohjan, kasvatustavoitteiden ja vision mukainen partiotoiminta tähtää siihen, että ”[partion] päämääränä on persoonallisuudeltaan ja elämäntavoiltaan tasapainoinen, vastuuntuntoinen, aktiivinen sekä itsenäisesti ajatteleva paikallisen, kansallisen ja kansainvälisen yhteisön jäsen”. (www1.)

Vuonna 2018 Suomen Partiolaisilla¹ oli 59 901 jäsentä, ja partiossa tehtiin valtakunnallisesti 3 miljoonaa vapaaehtoistyötuntia. Suomen Partiolaisten internet-sivujen mukaan tämä vastaa peräti 1800 palkatun nuorisotyöntekijän panosta. Peräti 25

¹ Suomen Partiolaiset - Finlands Scouter ry on vuonna 1972 perustettu suomalaisen partiotoiminnan kattojärjestö (www1).

prosenttia Suomen Partiolaisten jäsenistä on yli 22-vuotiaita aikuisia, jotka mahdollistavat vapaaehtoistoiminnallaan lasten ja nuorten harrastamisen. (www2.)

Partiolaisten identiteettiä ja motivaatiota harrastamiseen on tutkittu Suomessakin jonkin verran (ks. esim. Nordlund 2016), mutta aiempaa partiotyttöyteen keskittyvää tutkimusta ei vielä ole tehty. Halu tutkia nimenomaan partiotyttöyttä eikä partiolaisia yhtenä joukkona syntyi luettuani folkloristi Karoliina Ojasen väitöstutkimuksen *Tyttöjen toinen koti. Etnografinen tutkimus tyttökulttuurista ratsastustalleilla*. Tutkimuksen idea kiehtoi minua ja löysin paljon yhteneväisyyksiä tallityttöyden ja partiotyttöyden välillä. Partiotyttölippukunnassa kasvaneena olin jossain määrin sokeutunut sille, miten erityislaatuista partiotyttöjen toiminta oikeastaan onkaan. Ojasen tutkimuksen luettuani aloin mielessäni vertailemaan ratsastustallikulttuurin ja tyttöpartiokulttuurin yhtäläisyyksiä sekä eroja. Myöhemmin mielessäni syntyi ajatus siitä, että voisin käsitellä partiotyttöyttä jopa omassa pro gradu -tutkielmassani.

Tämä tutkielma syntyi halusta osoittaa partioharrastuksen tärkeys osana tyttöjen elämää ja kasvamista. Tarkoituksena oli alun perin tutkia partiotyttö-identiteetin muodostumista, mutta aihe rajautui tutkimuksen edetessä partiotyttöyden representaatioihin (1) sekä partioon tyttöporukoissa toteutettavana harrastuksena ja tyttökulttuurina (2). En kokenut, että identiteetin käsite tai identiteettien muodostumisen tutkiminen pystyy kattamaan riittävän moninaisesti sen partiotyttöyden kuvan, joka minulle itselleni on muodostunut 15-vuotisen harrastushistoriani aikana. Halusin ennemminkin keskittyä selvittämään sitä, miten partiotytöt tuovat esiin omaa partiotyttöyttään ja mitä kaikkea partiotyttöys pitää sisällään. Tutkielman keskiöön nousi tyttöjen kasvaminen ja kehittyminen partioharrastuksen parissa.

Tutkielman tavoitteet ja tutkimuskysymykset

Tutkielmani tavoitteena on osoittaa, että partion harrastamisella on suuri vaikutus siihen, miten tytöt ja naiset kokevat itsensä yksilöinä ja ennen kaikkea myös suhteessa muihin tyttöihin sekä naisiin partioharrastuksen sisällä ja sen ulkopuolella.

Tutkimuskysymyksinäni ovat:

- 1) Millaisia kokemuksia tytöillä ja naisilla on partion harrastamisesta tyttöporukassa? ja
- 2) Miten tytöt ja naiset (partiotytöt) kokevat harrastuksen vaikuttaneen itseensä?

Näiden kysymysten avulla pyrin tarkastelemaan sitä, millaisen kasvuympäristön turkulaiset tyttömeripartiolippukunnat voivat jäsenilleen tarjota ja minkä partiotytöt itse kokevat harrastuksessaan tärkeäksi.

Tutkielman kohteeksi valikoituivat juuri tyttöpartiolippukunnat, sillä halusin kuulla partiotyttöjen kokemuksia siitä, miten naisvaltainen yhteisö toimii eri tavalla kuin muut yhteisöt, joissa he ovat tottuneet toimimaan. Tyttöjen harrastustoimintaa on tutkittu tyttö- ja naistutkimuksen kentillä jo jonkin verran (katso esim. Tolonen 1992, Ojanen 2011a) ja halusin kantaa korteni kekoon esittelemällä partiotyttöjen harrastusmaailmaa ja tyttökulttuuria. Meripartiotoiminnan valitsin tutkielmani keskipisteeksi siksi, että oma partiolippukuntani harjoittaa meripartiotoimintaa, ja koska halusin kaikkien tutkittavien lippukuntien muistuttavan mahdollisimman paljon toisiaan.

Partiossa oppii sellaisia taitoja, joita nyky-yhteiskunnassa ei muuten oppisi. Selviytymistaidot, ryhmässä työskentely sekä tekemällä oppiminen ovat partiokasvatuksen ydinaluetta. Lisäksi meripartiossa erityisen roolin saavat purjehdus- ja merenkulkutaidot, jotka mielletään edelleen miehiseksi tekemiseksi. Tyttöporukassa partiota harrastaessa on siis selvää, että poikien puuttuessa kuvioista tytöt tekevät kaikki työt itse, vaikkei niitä perinteisesti naisten tekemiseksi mielletäisikään. Tutkielmani eräänä haarana olikin selvittää esimerkiksi sitä, miten partiotytöt suhtautuvat tähän näennäiseen maskuliinisuuden vaatimukseen ja miehisten töiden tekemiseen.

Partioharrastusta tutkitaan paljon, ja erityisesti tutkimusta tekevät opinnäytetöissään partiolaiset itse. Niinpä suurin osa tutkielmista esitteleekin partion harrastamista positiivisessa valossa. Pyrin omassa tutkielmassani välttämään ennakoasetelmien luomista, enkä siksi automaattisesti oletta, että partioharrastuksen vaikutukset tyttöihin olisivat pelkästään positiivisia. Keskityn tässä tutkielmassa partiotyttöyden kokemusten kautta kuitenkin myös perustelemaan sitä, miksi sukupuolispesifit partiolippukunnat voivat olla hyvä asia lasten ja nuorten kasvun kannalta.

Tutkimushistoriaa

Lukijalle muodostuvan kokonaiskuvan kannalta on tärkeää esitellä hieman tutkielmani aihealuetta ja sen historiaa. Seuraavissa alaluvuissa käyn läpi hieman Suomessa aiemmin tehtyä tyttö tutkimusta sekä partioharrastuksen historiasta tehtyä tutkimusta, partion nykypäivää ja kasvatustavoitteita. Halusin myös tuoda esiin sitä, miten tutkimani aihe asemoituu suhteessa kansatieteen oppialaan.

Tyttökulttuurien tutkimus

Suomessa naistutkimuksella ja sukupuolentutkimuksella on jo verrattain pitkä historia, mutta monitieteellistä tyttö tutkimusta sen sijaan on tehty vasta muutaman vuosikymmenen ajan (ks. esim. Lähteenmaa & Näre 1992, 9). Tyttö tutkimuksen juuret löytyvät Britanniasta, niin sanotun Birminghamin koulukunnan tutkimuksista, joissa otettiin ensimmäistä kertaa huomioon tyttöjen marginaalinen asema nuorisokulttuurin tutkimuksessa. Birminghamilaiset tutkijat näkivät tyttökulttuurien syntyneen eräänlaisina vastakulttuureina poikavaltaisille alakulttuureille sekä patriarkaattiselle valtajärjestelmälle. (Lähteenmaa & Näre 1992, 9-10.) Nykyään tyttö tutkimuksen voi nähdä Suomessakin vakiintuneen tutkimussuuntauksena, sillä siitä on koottu jo muutamia antologioita, mukaan lukien *Entäs tytöt? Johdatus tyttö tutkimukseen*, jota voi pitää myös alan oppikirjana (Ojanen 2011b, 9).

Tyttö tutkimus on yhdistelmä nais- ja nuorisotutkimusta. Siinä keskitytään tarkastelemaan tytön kasvua lapsesta nuoreksi naiseksi ”niin tytön itsensä kuin häntä ympäröivän yhteiskunnan asettamien ehtojen näkökulmasta”. (Lähteenmaa & Näre 1992, 9.) Tyttö tutkimuksessa tutkimuksen kohteena ovat ”eri-ikäiset tytöt”, eikä tyttöydelle näin ollen aseteta mitään suoranaista ikärajaa, vaikka kyse on toki nuorisotutkimuksesta (Ojanen 2011b, 10). Ojasen mukaan tyttö tutkimuksessa ikää ei rajata tarkasti, ”joten tytöiksi voidaan nimetä myös henkilöitä, jotka jossakin toisessa kuin tutkimuksen kontekstissa määrittäisivät pikemminkin nuoriksi naisiksi” (Ojanen 2011b, 11). Omassa tutkielmassani tärkeää ei ole fyysinen ikä, vaan tyttöyden kokemus. Siksi olen käyttänyt informantteina vanhempiakin naisia – koen, että myös heidän näkemyksensä tyttöydestä ja tyttöistä ovat yhtä relevantteja. Lisäksi vanhempien informanttien käyttäminen

mahdollistaa myös sen, että he ovat itse pystyneet etäännyttämään omista tyttöaikojen kokemuksistaan ja tarkastelevat asioita yleisemmällä tasolla, suuremmassa mittakaavassa.

Tyttötutkimukseen on myöhemmin muodostunut esimerkiksi funktionalistinen tutkimustraditio, jota tutkielmanikin edustaa. Avaan funktionalistisen tyttötutkimuksen käsitettä myöhemmin luvussa 3.

Partion historiaa ja nykypäivää

Kun ”partiokenraali” Sir Robert Baden-Powell v. 1908 lennätti maailmaan sanat: *Catch the boy and make the man* – tartu poikaan ja tee pojasta mies – oli tuo sana niin sytyttävä ja innostava, että se löysi vastakaikua kaikkialla maailmassa ja partioliike levisi kuin kulo joka taholle. Suomeenkin. Jo 1910, kaksi vuotta siitä kuin liike Englannissa varsinaisesti alkoi, se tuli meille leviten verraten nopeasti. Eikä vain poikien kesken. Tytöt olivat pian mukana. Sitä innostusta! (Wolrat 1922, 7.)

Kansainvälisellä partioliikellä on juurensa 1900-luvun alun Englannissa, jossa Gilwellin lordiksi nimitetty Robert Baden-Powell oli kiinnittänyt huomiota brittipoikien tarpeeseen saada innostava ja luonnonläheinen harrastus. Vuonna 1904 Baden-Powell järjesti Brownsean saarella Englannissa leirin, joka tuli myöhemmin tunnetuksi maailman ensimmäisenä partioleirinä. Vuonna 1908 julkaistiin ensimmäinen painos Baden-Powellin teoksesta *Scouting for Boys*, jota on myöhemmin kuvailtu partioliikkeen muodostumisen kulmakiveksi. (Paavilainen 2010, 22-23.)

Suomeen partiotoiminta saapui vuonna 1910. Partiotoiminta oli alun perin tarkoitettu vain pojille, mutta tytöt löysivät myös harrastuksen pariin verrattain nopeasti. Suomessa partiotyttöillä oli omat järjestönsä sekä aktiivista toimintaa jo vuonna 1912. Kansainvälisesti vertaillen tytöt siis lähtivät Suomessa partiotoimintaan mukaan todella varhain. Partiotoiminta oli aluksi maailmanlaajuisesti sukupuolispesifiä – ja on sitä useissa maissa edelleen. (Paavilainen 2010, 27-28 & 34.)

Meripartiotoimintaa Suomessa alettiin harjoittaa jo 1910-luvulla, mutta todellisen nousun meri- ja järvi-partiointi koki vasta 1930-luvulla. Suomen ensimmäinen ”vesipartiokurssi”

järjestettiin Hangossa vuonna 1937. Samana vuonna Suomalaiseen Poikapartioliittoon nimitettiin myös ensimmäinen meripartio-ohjaaja, joka oli Rafael ”Raffu” Helanko. (Helanko 1988, 7-10.) Aluksi myös meripartiotoiminta oli lähinnä pojille suunnattua, ja Suomessa kestitkin verrattain pitkään, että myös tytöt tulivat mukaan toimintaan vesillä. Suomen Partioaikajärjestö päätti ottaa meripartioivat tytöt mukaan koulutustoimintaan 1960-luvulla, ja vuodesta 1955 alkaen järjestetyille Satahanka-meripartioreille tytöt pääsivät mukaan ensi kertaa vuonna 1968. (Ritala 1988, 14-19.)

1960- ja 1970-luvuilla partion suosio koki Suomessa suuren romahduksen johtuen harrastuksen vanhahtavasta maineesta, epämuodikkuudesta ja univormujen käytöstä. Maailmalla vallitsevia trendejä olivat nuorisoradikalismi ja sotien vastustaminen, jotka eivät aivan istuneet siihen mielikuvaan, joka partioharrastuksesta oli historiansa kautta syntynyt. (Paavilainen 2010, 390-391 & 398-405.) Lopulta pula partion vapaaehtoisista johtajista kasvoi niin suureksi, että Suomessa alettiin varovaisesti keskustella tyttöjen ja poikien yhteisen partiojärjestön perustamisesta (Paavilainen 2010, 383 & 385-389). Erityisesti yhdistyminen herätti keskustelua Suomen Partiotyttöjärjestössä², jossa toivottiin, että uudessa järjestössä naiset olisivat tasa-arvoisessa asemassa miesten kanssa (Paavilainen 2010, 407). Lopulta monien vuosien keskustelut saatiin päätökseen ja vuonna 1972 perustettiin uusi, yhteinen kattojärjestö Suomen Partiolaiset ry – Finlands Scouter rf (Paavilainen 2010, 414-415 & 422).

Uuden kattojärjestön perustamisen myötä meripartiotoiminta muodostui yhtenäisemmäksi tyttöjen ja poikien kesken. Suomen Partiotyttöjärjestö ja Suomen Partioaikajärjestö³ olivat toimineet yhteistyössä jo 1970-luvun alusta saakka, mutta nyt yhteistyötä saatettiin tiivistää. Vuonna 1975 perustettiinkin Suomen Partiolaisten meripartioryhmä, joka on edelleen toiminnassa ja vastaa meripartio-ohjelmasta sekä -koulutuksesta maanlaajuisesti. (Ritala 1988, 18.)

² Suomen Partiotyttöjärjestö eli SPTJ oli tyttöjen yhteisjärjestö, joka toimi Suomessa vuosina 1943-1974 (Paavilainen 2010, 534).

³ Suomen Partioaikajärjestö eli SPJ oli poikien yhteisjärjestö, joka toimi Suomessa vuosina 1941-1974 (Paavilainen 2010, 534).

Uuden, tytöille ja pojille yhteisen, kattojärjestön perustamisen jälkeen Suomeen on perustettu lähinnä yhteislippukuntia⁴, eikä pelkästään tytöille tai pojille tarkoitettuja lippukuntia. Sukupuolispesifejä partion toimintaryhmiä on kuitenkin Suomessa edelleen paljon. Osa entisistä tyttö- ja poikalippukunnista on yhdistynyt keskenään muodostaen yhteislippukuntia, mutta tyttö- ja poikapartiotoiminnan määrä Suomessa on edelleen suuri. Esimerkiksi oma lippukuntani, Nuotiotytöt, on perustettu vuonna 1955, jolloin tyttöjen ja poikien partiotoiminta oli vielä niin erillistä, ettei yhteislippukuntien perustaminen tullut kysymykseenkään. 2010-luvulla on alettu herätteleämään keskustelua siitä, nähdäänkö sukupuolispesifejä lippukuntia enää tarpeellisina, mutta toistaiseksi asiaan ei ole tullut muutosta. 1970-luvulla yhteislippukuntien perustaminen herätti kuitenkin paljon keskustelua, ja esimerkiksi Partiojohtaja-lehdessä julkaistussa mielipiteessä kirjoittaja totesi kärkkäästi, että ”Sekalippukuntaan jäävät fyysisesti heiveröiset ja ompelusta kiinnostuneet pojat ja toisaalta rotevakasvuiset karjakkotyypiset tytöt”. (Paavilainen 2010, 421-422.)

Nykyään partio on Suomen (ja noin 50 miljoonalla partiolaisella myös koko maailman) suurin nuorisoliike sekä kasvatusjärjestö, jonka tuhannet vapaaehtoiset tekevät työtä varmistaakseen sen, että lapsilla ja nuorilla on mielekäs harrastus ja mahdollisuus kasvaa aktiivisiksi kansalaisiksi, jotka palvelevat yhteiskuntaa. Partio pyrkii olemaan myös aktiivinen yhteiskunnallinen toimija, ja viime aikoina Suomen Partiolaisilta onkin nähty erilaisia kannanottoja ja mielipidekirjoituksia liittyen esimerkiksi vähävaraisten nuorten harrastusmahdollisuuksien parantamiseen (Turun Sanomat 15.8.2019).

Asemointi kansatieteen oppialaan

Kansatieteen oppialan historiasta löytyy moninaisia vaihteita aina evolutionismista ja positivismista kvantitatiivisten tutkimusmenetelmien korostamiseen ja suosimiseen. 1900-luvun loppupuoliskolla kansatieteen oppiala alkoi kuitenkin Suomessakin löytää nykyisiä piirteitään, kun tutkimuksessa alettiin panostaa entistä enemmän aineistojen laatuun, tulkintaan ja ymmärtämiseen. (Lehtonen 2005, 15.) Samaan aikaan Ruotsissa

⁴ Käytän tässä tutkielmassa termiä yhteislippukunta kuvaamaan sekä tytöille että pojille tarkoitettuja lippukuntia. Aineistossani saattaa esiintyä termi *sekalippukunta*, joka on samaa tarkoittava, mutta puhekielisempi ilmaisu.

syntyi kulttuurianalyysiksi nimetty tutkimustapa, jonka ainutlaatuinen metodi on edelleen kulmakivenä monissa etnologisissa tutkimuksissa (Lehtonen 2005, 15).

Nykyään kansatieteessä ja etnologiassa korostuu aineiston ymmärtämisen ja monipuolisen tulkinnan lisäksi myös monitieteisyys. Sukupuoli on aina ollut läsnä kansatieteen tutkimushistoriassa. Kansatieteelle poikkeuksellista on esimerkiksi se, että naisten elämään liittyvät teemat ovat olleet jo tieteenalan alkuaajoista lähtien tutkimuskohteina ja myös naistutkijat ovat vallanneet alaa verrattain aikaisin. (Olsson & Willman 2007, 7.) Etnologiatieteissä on tutkittu aiemminkin sukupuolten välisiä suhteita esimerkiksi työnteon tai naisen ruumiillisuuden kautta, joten tyttötutkimuksellinen aihe kansatieteen pro gradu -tutkielmassa ei ole mikään kummallisuus (ks. esim. Östman 2000, Stark 1998).

Koen, että tässä tutkielmassa käyttämäni metodologia ja teoria vastaavat kansatieteen oppiaineen tutkimustraditiota. Aihe itsessään on enemmänkin sukupuolentutkimukseen tai sosiologiaan viittaava, sillä tarkastelen tutkielmassa ennemminkin partiotyttöjen yhteisöä, kun taas kansatieteessä on tapana keskittyä yksilöiden kokemuksiin. Yksilö näkyy kuitenkin myös tutkielmassani, sillä en pyri yleistämään tutkimustuloksiani tai aineistostani peräisin olevia lainauksia koskemaan kaikkia partiotyttöjä. Kansatieteen hienous piileekin mielestäni juuri monitieteisyydessä ja mahdollisuudessa tutkia eri tasoilla kaikkea ihmisyyteen ja kulttuureihin liittyvää.

2. AINEISTON ESITTELY JA EETTISET KYSYMYKSET

Tässä luvussa esittelen tutkielmani aineistoa ja paneudun tutkielman teon eettisyyden kannalta tärkeisiin kysymyksiin. Tutkielman kokonaisuuden kannalta on tärkeää, että esittelen aineistoani monipuolisesti ja kerron myös, minkälaiset asiat olen kokenut aineistossani ongelmallisiksi. Laadullisen tutkimusaineiston käytössä on tärkeää, että tutkija tiedostaa itse kysymyksenasettelun kannalta tekemänsä valinnat, jotka ovat saattaneet vaikuttaa jopa itse tutkielman johtopäätöksiin. Samasta asiasta kvantitatiivisen tutkimuksen piirissä kirjoittaa esimerkiksi Suvi Ronkainen teoksessa *Feministinen tietäminen. Keskustelua metodologiasta* (Ronkainen 2004, 49).

Lisäksi käsittelen tässä luvussa omaa asemaani tutkimuksen teossa. Koska olen itse tutkimani yhteisön jäsen, on mielestäni tärkeää kirjoittaa auki, miten se on saattanut vaikuttaa esimerkiksi siihen, mitä informanttini ovat olleet valmiita kertomaan minulle. Lisäksi tutkielmani autoetnografista näkökulmaa ei voi korostaa liikaa: ajatukseni tutkielman tekoon on lähtenyt omista kokemuksistani ja sitä kautta omat ajatukseni ja tulkintani ovat varmasti vaikuttaneet siihen, minkä olen kokenut tässä tutkielmassa tärkeäksi. Aineistoa analysoidessani muodostuikin hyvin vahvaa vuoropuhelua omien kokemusteni ja informanttien kertomien asioiden välillä.

Aineiston rakentuminen

Päädyin rajaamaan tutkielmani aineiston keräyksen niin, että tutkimuskohteina olisi mahdollisimman samankaltaisia turkulaisia tyttöpartiolippukuntia. Tästä syystä valitsin kyselyn kohteeksi kolme Turun keskustan alueella toimivaa tyttömeripartiolippukuntaa; Auran Tytöt, Nuotiotytöt ja Turun Tähti-Tytöt. En koe tutkielmani kannalta tärkeäksi eritellä sitä, onko maa- ja meripartion harrastamisen välillä eroavaisuuksia, vaan halusin, että kyselyyni vastaisi harrastustaustaltaan mahdollisimman homogeeninen joukko naisia ja tyttöjä. Päädyin tekemään molemmat haastatteluni pelkästään oman lippukuntani, Nuotiotyttöjen, parissa, sillä koin, että lippukunnan jäsenenä saisin paremmin kontaktin haastateltaviin ja haastatteluluvat nuorempien partiolaisten huoltajilta.

Tutkielmaani varten keräsin aineistoa kahdella menetelmällä: kyselytutkimuksella ja kahdella eri-ikäisten partiolaisten kanssa toteutetulla ryhmähaastattelulla. Aloitin aineiston keruun kyselyllä, jotta minulla olisi haastatteluja tehdessäni jo jonkinlainen käsitys siitä, mitä tarkentavia kysymyksiä haluan haastattelutilanteissa kysyä.

Kysely on kansatieteen parissa käytetyimpiä aineistonkeruumenetelmiä, mutta siihen liittyy omat haasteensa. Kysely on omiaan aineistonkeruumenetelmänä, kun halutaan kartoittaa jotakin ilmiötä tai saada käyttöön vastaajamäärältään laaja aineisto (Leimu 2005, 77). Haastattelulla taas voidaan syventää kyselyn kautta kertynyttä ymmärrystä ja tietoa. Juuri näin halusin toimia toteuttaessani ensin kyselyn ja sen jälkeen ryhmissä tehdyt teemahaastattelut. Kyselyyn kertyneiden vastausten pohjalta ymmärrykseni asiaan laajeni. Käytin kyselyn tietoja hyväkseni laatiessani haastattelukysymyksiäni sekä teemahaastattelujeni runkoja.

Oikeanlaisen kyselyn laatiminen on haastavaa. Kyselyn laatiminen on yleensä sitä helpompaa, mitä pidemmällä tutkimussuunnitelma ja tutkimuskysymykset ovat. Tällöin myös kyselyn lopputulos on parempi ja kyselyaineisto tarkoituksenmukaisempaa, kun tutkija tietää, mitä hänen täytyy kysyä. (Leimu 2005, 80.) Kyselyjen lopputulos on kuitenkin aina arvoitus, vaikka tutkija laatisi kysymykset huolella ja käyttäisi hyväksi omaa pohjatietoaan kysymyksiä laatiessaan (Leimu 2005, 82). On myös mahdollista, että tutkimuskysymykset vaihtuvat kyselyn lähettämisen jälkeen tai että tutkija päättää muuttaa tutkimuskysymyksiä kyselyaineistoon tutustuttuaan. Oman aineistoni kohdalla sainkin kyselyn vastaajilta uusia ajatuksia siihen, mitä haastatteluissa tulisi kysyä. Kyselyä toteuttaessani olin sitä mieltä, että tutkielmani käsittelee partiotyttöjen identiteettiä, mutta kuten jo johdannossa mainitsin, tämä näkökulma muuttui osittain myös kyselytutkimuksen vastausten perusteella.

Toteutin kyselyn sähköisesti Webropolilla ja lähetin sen kaikkien kolmen turkulaisen tyttömeripartiolippukunnan (Auran Tytöt, Nuotiotytöt, Turun Tähti-Tytöt) lippukunnanjohtajille. Pyysin viestissä välittämään kyselylinkin eteenpäin kaikille lippukunnan 18 vuotta täyttäneille ja sitä vanhemmille jäsenille. Valitsin kyselyn kohderyhmäksi täysi-ikäiset partiotytöt, sillä koin sen helpottavan arkistointiin ja lupakysymyksiin liittyvää toimintaa. Kaikkien kyselyn vastaajien ollessa täysi-ikäisiä,

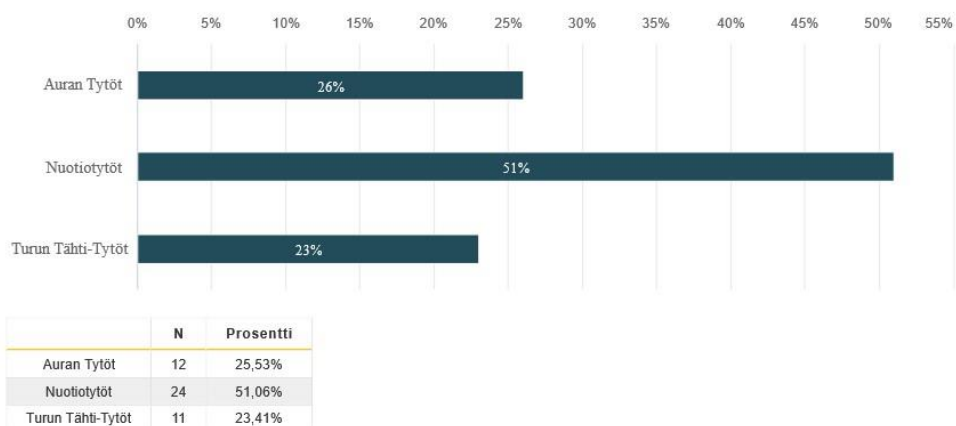
minun ei tarvinnut huolehtia huoltajien myöntymyksistä kyselyaineiston arkistointiin liittyen.

Kyselyssä oli yhteensä 14 kysymystä, joista suurin osa oli monivalintakysymyksiä. Yksinkertaisten monivalintakysymysten ja avointen kysymysten lisäksi käytin tarkempaa tietoa saadakseni myös täydentäviä kysymyksiä, esimerkiksi ”Jos vastasit edelliseen kysymykseen kyllä, niin kerro...”.

Kysely oli auki yhteensä 2 viikkoa, joiden aikana vastauksia kertyi 46 kappaletta. Yhden vastaajan erityispyynnöstä avasin kyselyn vielä sen sulkeutumisen jälkeen, jotta hän sai mahdollisuuden vastata. Yhteensä vastauksia kertyi siis 47 kappaletta. Vastausten kertymisestä päätellen kyselyä jaettiin eteenpäin hieman eri tahtiin, mutta vastauksia tuli silti tasaisesti kaikista kolmesta partiolippukunnasta. Oma lippukuntani, Nuotiotytöt, oli edustettuna kyselyssä suurimmalla vastaajaprosentilla. Todennäköisesti Nuotiotyttöjen jäseniä on innostanut vastaamaan se, että he tuntevat minut henkilökohtaisesti. Nuotiotytöt on myös jäsenmäärältään Auran Tyttöjä ja Turun Tähti-Tyttöjä suurempi lippukunta ja tällä saattaa olla myös pieni vaikutus vastaajamäärien jakautumiseen.

2. Lippukunta?

Vastaajien määrä: 47

Kuva 1: Kysymyksen 2 vastaustaulukko (TYKL/spa/1199)

Kyselyn ja lukemani kirjallisuuden pohjalta lähdin toteuttamaan kahta teemahaastattelua oman partiolippukuntani, Nuotiotyttöjen jäsenille. Koin ”oman lippukuntani” jäsenten haastattelemisen olevan järkevin vaihtoehto, sillä minulla oli olemassa jo valmiiksi hyvät

suhteet lippukunnan aikuisiin johtajiin. Myös lasten haastattelemine oli helpompaa, sillä lasten vanhemmat tunsivat minut entisenä lippukunnanjohtajana, ja sain helposti sekä vanhemmilta että lippukunnan johtajistolta suostumuksen haastatella nuorempia partiolaisia. Päädyin lopulta haastattelemaan yhtä lippukuntamme seikkailijaryhmää⁵ ja aikuisia⁶ partiotyttöjä. Lapsia haastatellessani minulla oli mukana uskontotiedettä opiskeleva ystäväni Saara Vuorinen, joka havainnoi haastattelun kulkua ja yleistä ilmapiiriä. Nämä haastattelusta kertyneet havainnointimuistiinpanot ovat myös osana aineistoani.

Ensimmäiseen, seikkailijaryhmän kanssa toteutettuun, teemahaastatteluun osallistui yhteensä seitsemän 11-vuotiasta lasta. Mukana haastattelutilanteessa oli myös yksi lapsi, jonka huoltajilta en ollut saanut haastattelumyöntymystä, ja kaksi ryhmän 17-vuotiasta johtajaa. Nämä kolme eivät vastanneet kysymyksiin, mutta olivat läsnä koko haastattelun ajan ja pääsivät kuulemaan muiden vastauksia. Huoltajien pyynnöstä haastattelua, haastattelun litteraatiota tai haastattelutilanteesta tehtyjä havainnointimuistiinpanoja ei ole arkistoitu, ja ne ovat olleet vain omassa käytössäni tutkielman teon aikana. Tulen tuhoamaan haastattelunauhan, litteraation ja havainnointimuistiinpanot tutkielman valmistuttua. Tästä ryhmähaastattelusta en siis tule käyttämään lainauksia tutkielmassani, vaan se toimii pikemminkin aineiston osana, joka auttaa minua tutkijana ymmärtämään paremmin partiotyttöjen maailmaa. Käytän kuitenkin analyysini tukena Saara Vuorisen haastattelusta tekemiä havainnointimuistiinpanoja, jotka kuvastavat mielestäni hyvin partiotyttöyteen ja tyttöpartiolaisten yhteishenkeen liittyviä seikkoja.

Jälkimmäisen teemahaastattelun toteutin täysi-ikäisten partiotyttöjen kanssa, ja siihen osallistui kolme haastateltavaa. Hankin haastateltavat lähestymällä kaikkia oman lippukuntani täysi-ikäisiä partiojohtajia sähköpostitse. Haastateltavilla oli mahdollisuus valita itse itselleen sopiva haastattelu-aika. Sama haastattelu-aika sopi näille kolmelle haastateltavalle, joten päätin toteuttaa haastattelun tällä kokoonpanolla. Kaikilla haastateltavilla on pitkä partiotausta Nuotiotyöissä ja jokaisella heistä oli haastatteluhetkellä jokin vastuutehtävä lippukunnassa. Vaikka haastateltavien määrä olikin pienehkö, haastattelu onnistui mielestäni loistavasti. Välitön keskusteluilmapiiri

⁵ Seikkailijat ovat Suomen Partiolaisten toteuttaman partio-ohjelman mukaan 10-12-vuotiaita partiolaisia (www3)

⁶ Aikuiset ovat Suomen Partiolaisten toteuttaman partio-ohjelman mukaan yli 22-vuotiaita partiolaisia (www2)

mahdollisti sen, että haastateltavat kertoivat minulle yllättäviäkin asioita, jotka muokkasivat lopulta jopa tutkielman lopullista tutkimuskysymystä.

Haastatteluja toteuttaessani halusin painottaa feminististä ja kulttuurintutkimuksellista lähestymistapaa. Haastattelu mielletään usein myös feministiseksi metodiksi, sillä se mahdollistaa haastateltavien kerronnassa paljon sellaisia asioita, jotka eivät kvantitatiivisessa tutkimuksessa tai kyselyissä ole mahdollisia (ks. esim. Niskanen & Turunen 2007; Oinas 2004). Haastattelu on aina vuorovaikutustilanne, jossa haastateltavat voivat kertoa luottamuksellisiakin asioita, vaikka haastattelija itse ei niitä kysyisi. Vaikka omien teemahaastattelujeni rungot olivatkin hyvin strukturoituja, haastateltavilla oli silti mahdollisuus kertoa asioita kysymyspatteriston ulkopuolelta.

Ennen haastattelujen tekoa perehdyin moniin kansatieteen ja sukupuolentutkimuksen metodioppaisiin, joista kartuttamani tiedon pohjalta rakensin haastattelujen rungot sekä haastattelutilanteen ilmapiiriin. Halusin molemmissa haastatteluissa luoda välittömän ilmapiiriin, jossa haastateltavien oli mahdollista rentoutua ja vastata kysymyksiin vapautuneesti. Mielestäni tällaisen ilmapiiriin luominen onnistui loistavasti aikuisia partiolaisia haastatellessa. Saara Vuorisen muistiinpanojen pohjalta sain käsityksen, että myös lapsia haastatellessa onnistuin rakentamaan sekä luottamuksellisen että rennon ilmapiiriin haastatteluun.

Haastattelutilanne oli hoidettu hyvin. Alun leikki ja pelaaminen laukaisi tunnelmaa hyvin ja sekä haastattelija että tarkkailija pääsivät hyvin osaksi ryhmää sen kautta. --- Koko haastattelun ajan tunnelma oli välitön ja kevyt. (Saara Vuorisen havainnointimuistiinpanot)

Koska toteutin ryhmähaastatteluja, on tärkeää tiedostaa myös se asema, jossa haastateltavat olivat haastatteluissa. Haastatteluissa oli minun lisäksi läsnä monia muita haastateltaville tuttuja oman partiolippukunnan jäseniä. Tällaisessa tilanteessa on täysin mahdollista, että jonkinlaisen ryhmäpaineen takia joitain haastattelun tai tutkimuksen kannalta olennaisia asioita jätetään sanomatta. Syy tällaiseen voi olla esimerkiksi se, että muiden haastatteluun osallistuvien reaktioita pelätään, ja ajatellaan, että oma rehellinen vastaus vaikuttaa jotenkin muiden mielipiteisiin itsestä. Paneudun tähän asiaan tarkemmin analyysin alaluvussa *”Uhrautumisen eetos ja kieltäytymisen kieltö”*.

Kyselytutkimuksen valmistuttua olin hieman pettynyt siihen, miten en ollutkaan osannut kysyä myöhemmin tärkeiksi kokemiani asioita. Oli kuitenkin hienoa, että sain täydentää aineistoani vielä kahdella haastattelulla, joissa keskityin erilaisiin kysymyksiin kuin kyselyssä. Oli mielenkiintoista huomata, miten aineiston lukutapani muuttui sitä mukaa, mitä enemmän olin syventynyt tutkimusaiheeseeni ja siihen, mistä tutkimuskysymyksissäni todella on kyse. Moniosaisen aineiston vuoropuhelun myötä voin siinä puhua oman tutkielmani kohdalla aineiston triangulaatiosta⁷.

Jätin kyselyn viimeiselle sivulle mahdollisuuden kommentoida tutkimuksen aihetta ja esittää omia näkemyksiä kyselyn onnistumisesta. Vastaajien tuttuus näkyikin siinä, että kyselyn viimeiselle sivulle tuli paljon kannustusviestejä ja henkilökohtaista tsemppausta.

Tutkimusaineiston keruun eettisyys

Koska olen itse tutkimani yhteisön jäsen, kiinnitin tutkielman teossa paljon huomiota tutkimusetiikkaa koskeviin kysymyksiin. Tiedostin haastatteluja tehdessäni olevani luotettava yhteisön jäsen, jolle saatetaan kertoa luottamuksellisiakin asioita haastattelutilanteessa. Onnekseni haastattelujen aikana tai niiden yhteydessä ei tullut esiin mitään raskauttavia asioita, jotka olisivat vaikuttaneet suhtautumiseeni haastateltavia kohtaan. Päinvastoin, koin etenkin jälkimmäistä haastattelua toteuttaessani, etteivät haastateltavat välttämättä kertoneet minulle kaikista partiossa kohtaamistaan negatiivisista asioista. Tämä saattaa johtua siitä, että olen itse saman yhteisön jäsen, mutta myös siitä, etteivät haastateltavani kokeneet näistä negatiivisista asioista kertomista kovin tärkeäksi.

Kerroin informanteilleni alusta alkaen, että tulen pseudonymisoimaan kaikki kyselyn vastaajat sekä haastateltavat niin, ettei heitä voi tämän tutkielman tai arkistoitujen aineistojen perusteella tunnistaa. Pienessä partioyhteisössä henkilöiden tunnistaminen saattaa olla riski, enkä halunnut tästä syystä eritellä kyselyni vastauksia vastaajakohtaisesti edes kyselyraporttiin, jonka arkistoin.

⁷ Triangulaatiolla tarkoitetaan esimerkiksi erilaisten menetelmien, tutkijoiden, tietolähteiden tai teorioiden yhdistämistä tutkimuksessa (Tuomi & Sarajärvi 2002, 141-142).

Feministiseen tieteentekemiseen liittyy paljon problematiikkaa. Samalla tavalla kuin etnologiassa yleisesti, feministisessä tutkimuksessa tutkimuksen teon eettisyys otetaan vakavasti. Kansatieteessä tutkimuksen kohteena on ihminen ja ihmisen yhteisönsä jäsenenä luoma kulttuuri. Tällöin tutkimuksen aiheet saattavat olla hyvinkin henkilökohtaisia ja tutkijan on kiinnitettävä tavallista enemmän huomiota siihen, miten hän tutkimuksensa toteuttaa. (Olsson 2005, 282.) Feministisen tutkimuksenteon hengessä minulle oli tärkeää valtaistaa informanttini kertomaan itse omista kokemuksistaan, eikä laittaa sanoja heidän suuhunsa. Tämän vuoksi aineistostani jäi myös puuttumaan joitakin itse tärkeiksi kokemiani asioita, joita olen pyrkinyt tuomaan esiin autoetnografian keinoin.

Minulle on ollut henkilökohtaisesti tärkeää tätä tutkielmaa tehdessä, etten ole tehnyt liikaa tulkintoja aineistoon perustuen tai miettinyt, mitä haastateltavat mahdollisesti ovat halunneet rivien välistä kertoa. Esimerkiksi Elina Oinas kirjoittaa seuraavaa: ”Haastattelutilanteen jälkeen tutkijalla on varsin vapaat kädet lähestyä haastatteluaineistoa miten haluaa, nostaa siitä esiin tiettyjä aiheita ja jättää toisia huomioimatta.” (Oinas 2004, 222-223). Onkin tutkimuksen teon kannalta haastavaa, ettei tutkija laita sanoja informanttinsa suuhun, tai ohjaa heitä sanomaan niitä asioita, mitä hän itse haluaa kuulla. Näistä syistä pyrin käsittelemään aineistoani kokonaisuutena, johon suhtaudun sellaisena tietona, jonka informanttini ovat minulle uskoneet. Näin ollen minun ei missään nimessä tule käyttää tutkijan asemaa hyväksi tehdäkseni haluamani kaltaisia tulkintoja.

Tutkijan positio ja tutkimuksen teon refleksiivisyys

Tutkijan kuuluminen tutkittavaan yhteisöön jakaa usein tiedeyhteisön mielipiteet. Osaltaan se saattaa olla positiivinen asia, sillä tutkittavaan yhteisöön kuuluessaan tutkijalla on jo valmiiksi kattava ymmärrys tutkittavasta aiheesta ja yhteisöstä. Osaltaan se taas saattaa tuottaa tutkimukselle negatiivisia vaikutuksia, sillä lähellä oleva tutkija ei välttämättä näe tutkittavassa yhteisössä niitä asioita, jotka ulkopuolinen tarkkailija kykenee paremmin havainnoimaan. Mietin asiaa paljon tältä kantilta pro gradu - tutkielmani aihetta valitessani. Tein myös proseminarityöni partiosta, ja mietin, olenko valmis tutkimaan tällaista aihetta, joka vaatii pintapuolisen tietämyksen lisäksi myös

kykyä itsereflektioon. Pelkonani onkin ollut tätä tutkielmaa tehdessä, että tulkitseen joitakin asioita liian vahvasti omiin kokemuksiini perustuen. Partion harrastaminen on niin subjektiivinen kokemus, että minun on lähes mahdotonta yrittää ymmärtää sitä, mitä se muille ihmisille kuin itselleni merkitsee. Tästä syystä olen aineiston analyysin aikana tukeutunut paljon suoriin lainauksiin, jotka ovat tulleet suoraan haastateltaviltani tai kyselyn vastaajilta.

Olin jo ennen kyselytutkimuksen ja haastattelujen toteuttamista muodostanut itse hyvin vahvan kuvan siitä, mitä mieltä olen itse tutkielmani aiheesta, ja millaisia tutkimustuloksia haluaisin saavuttaa. Yllätyksekseni kaikki informantit eivät olleetkaan kanssani samaa mieltä, ja varsinkin jälkimmäisessä haastattelussa nousi esiin omista mielipiteistäni eroavia näkemyksiä, jotka pakottivat minut muuttamaan ajatteluani. Jälkeenpäin olen näistä kokemuksista hyvin kiitollinen, sillä mielestäni ne ovat muokanneet tutkielmasta enemmän tutkittavan ryhmän näköisen. Näin ollen aiheesta ei ole muodostunut vain tutkijan etäältä tekemää kuvausta jonkin ryhmän toiminnasta, vaan ryhmän jäsenten ääni kuuluu tutkielmassa aidosti, kuten feministisessä tutkimuksessa onkin tärkeää.

Autoetnografia

Autoetnografiaa on vaikea pukea sanoiksi ja siihen on vaikea antaa yksiselitteisiä ohjenuoria. Autoetnografi muodostaa aina omat lähestymistapansa ja päätelmänsä tutkimusprosessin edetessä (esim. Uotinen 2010, 178). Autoetnografiana pidetään tutkimuksen teon tapaa, jossa tutkijan omat kokemukset muodostavat lähtökohdan tai jopa aineiston tutkimukselle (Uotinen 2010, 179). Autoetnografiassa voidaan yhdistää yleinen ja yksityinen heijastamalla tutkijan yksityisiä kokemuksia yleiseen maailmaan (Uotinen 2010, 179). Pureutumatta sen syvällisemmin autoetnografian olemukseen, voin todeta, että tutkielmani perustuu haastatteluilla ja kyselytutkimuksella hankittujen aineistojen lisäksi hyvin vahvasti omille kokemuksilleni ja käsityksilleni tutkittavasta aiheesta. Tutkielmani siis kuuluu väistämättä autoetnografisen tutkimuksen kaanoniin.

Päädyin sisällyttämään autoetnografian tutkielmani ydinalueeseen kahdesta syystä. Ensimmäiseksi, tunnen tutkittavieni tavoin olevani partiotyttö, ja koen, että minulla on

jotakin annettavaa tutkielmalle omien kokemuksieni pohjalta. Toiseksi, koin, etteivät informanttini välttämättä olleet täysin rehellisiä korostaessaan partioharrastuksen hyviä puolia ja sitä, miten kaikki voivat tulla partiossa hyväksytyiksi omina itsenään (TYKL/aud/1293). Tutkijan ja tutkittavaan ryhmään kuulumisen kaksoisrooli tavallaan antoi minulle valmiudet tarkastella informanttien sanomisia samaan aikaan sekä objektiivisesti että subjektiivisesti. Mietin aineistoa analysoidessani paljon sitä, ovatko omat kokemukseni samankaltaisia kuin informanttien kokemukset asioista, ja jos eivät, niin miten asiaan mahdollisesti vaikuttaa oma persoonani tai partiotaustani suhteessa informanttien vastaaviin.

Autoetnografian hyvien puolien lisäksi siihen liittyy ainakin omalla kohdallani jonkinasteisia riskejä. Partio on ollut minulle tärkeä harrastus jo 15 vuoden ajan ja arkipuheessa saatan käyttää partiosta hyvin värittyynyttä ja tunnelatautunutta kieltä. Olen kuitenkin tiedostanut tutkielmaa tehdessäni, että oma suhtautumiseni partiotyttöyteen saattaa jollakin tavalla vaikuttaa sekä tutkielman lopputulokseen että siihen kieleen, jota tutkielmassani käytän. Mielestäni jo tämän asian auki kirjoittaminen auttaa välttämään tyypillisimmät vaaranpaikat subjektiivisuuden puolelle lipsahtamisessa. (esim. Uotinen 2010, 181-182.)

En halunnut lähteä tekemään puhtaasti autoetnografista tutkielmaa, sillä koen sellaisen jossain määrin värittyneeksi. Mielestäni informanttien ja tutkijan kokemusten välinen vuoropuhelu mahdollistaa tutkielmalleni juuri sen objektiivisuuden, mitä olen tavoitellut. En perusta kaikkea tulkintaani ainoastaan yhden ihmisen, itseni, kokemusten varaan, vaan reflektoin omaa kokemaani suhteessa muiden kertomaan.

3. TUTKIELMAN TEOREETTINEN VIITEKEHYS JA METODOLOGIA

Tutkielmani teoreettinen viitekehys ja metodologia rakentuvat pääosin neljälle tutkimussuuntaukselle ja teorialle; funktionalistiselle tyttö tutkimukselle, lähiluvulle, diskurssianalyysille sekä teorioille sukupuolen ja puheen performatiivisuudesta. Kerron kaikista näistä suuntauksista tarkemmin tämän luvun alaluvuissa. Teoreettinen viitekehys ei juuri eroa tutkielmassa käyttämästäni metodologiasta, sillä olen hyödyntänyt näitä kaikkia suuntauksia sekä analyysin työkaluina, että eräänlaisten hermeneutiikka⁸ lisäävien elementtien roolissa.

Tässä tutkielmassa metodologiaa on varsin vaikeaa eritellä teoreettisesta viitekehuksesta, sillä ne kulkevat käsi kädessä ja tuntuvat limittyvän keskenään. Ne muodostavat pohjan sille, miksi tutkin tätä aihetta ja toisaalta myös määrittävät analyysin keinot. Olen kuitenkin valinnut metodologiseksi pohjaksi tutkielmalle diskurssianalyysin sekä analyysin työkaluiksi lähiluvun ja autoetnografian. Koen, että diskurssianalyysi on paras keino analysoida aineistoani niin, että otan huomioon sekä sukupuolentutkimuksen että kulttuurintutkimuksen tieteelliset perinteet ja erityispiirteet. Aineiston ymmärtämisen ja hermeneuttisen kehän luomisen kannalta tärkeitä metodeja taas ovat lähiluku ja autoetnografia.

Keskeiset käsitteet

Koen, että tutkielmani aiheen kannalta on tärkeää määritellä erikseen kaksi käsitettä; partiotyttöys ja identiteetti. En koe, että voin määritellä täysin näiden käsitteiden sisältöä, mutta yritän tuoda ilmi, mitä olen itse näillä käsitteillä tarkoittanut tätä tutkielmaa tehdessäni. Samalla alleviivaan sitä, että käsitteinä partiotyttöys ja identiteetti ovat tässä tutkielmassa jatkuvassa vuoropuhelussa keskenään, ja osittain jopa limittyvät niin, ettei niitä voi varsinaisesti erottaa toisistaan.

⁸ Hermeneutiikka pohjaa hermeneuttiseen menetelmään, jonka avulla tutkija pyrkii ymmärtämään asioita syvemmin, ilman että omat luulot ja ennakko-oletukset värittävät tulkintaa (ks. esim. Pöysä 2010, 340).

Partiotyttöys

Tyttötutkimuksen kaanonissa tyttöyttä ei määritellä ikään sidonnaisena asiana, vaan tyttöjä tutkittaessa on kyse eri-ikäisistä lapsista ja nuorista (Ojanen 2011b, 10). Tähän tutkielmaan halusin hieman laajentaa tyttöyden käsitettä koskemaan iästä riippumatta kaikkia, jotka tuntevat itsensä *partiotyöiksi*. Partiossa ei ole käytössä käsitettä *partionainen* tai *partiomies*, vaan yleisellä tasolla puhutaan partiotytöistä ja partiopojista, riippumatta siitä, minkä ikäisistä ihmisistä on kyse. Halusinkin nostaa tutkielmaani mukaan ajatuksen siitä, että tyttöys ei välttämättä ole iän määrittämää, vaan kyse voi olla enemmänkin tyttöyden kokemuksesta. Folkloristi Karoliina Ojanen kirjoittaa artikkelissaan *Katsaus tyttötutkimuksen suomalaiseen historiaan ja keskusteluihin*, että ”Tyttöys ei ole vain elämän vaihe, jota määrittävät psykologiset kehityskaaret ja biologiset prosessit.” (Ojanen 2011b, 12).

Partio on harrastus, johon lähdetään usein mukaan nuorella iällä, ja näin ollen partio saattaa toimia suurena lapsuus- ja nuoruusmuistojen tuottajana sekä identiteetin rakentajana. Arkielämässä ylimieliseksi tai loukkaavaksi koetulla työttelyllä tai tytöksi kutsumisella on partiossa melkein päinvastainen vaikutus kuulijaan. Partiotyttöyden ja partiopoikuuden kautta aikuistenkin on mahdollisuus samastua lapsiin ja nuoriin ja elää samalla omia muistojaan uudestaan. Partiossa sanotaan, ettei kukaan ole liian vanha leikkimään. Mielestäni partiossa kukaan ei ole myöskään liian vanha olemaan tyttö tai poika, sillä partion ytimessä on aikuisten partiolaisten lapsille ja nuorille järjestämä toiminta. Tällöin on tärkeää, että aikuisetkin pystyvät samastumaan eri ikäisiin partiolaisiin ja järjestämään jokaiselle ikäkaudelle sopivaa ja mielekästä partio-ohjelmaa.

Identiteetti

Tällaista tutkielmaa tehdessä on tärkeää määritellä identiteetin käsite, jota tulen myöhemmin analyysin yhteydessä sivuamaan. Käytän tässä tutkielmassa identiteetin käsitettä tarkoittamaan Stuart Hallin teorian mukaista postmodernin subjektin kulttuurista identiteettiä. Tämä tarkoittaa tiivistettynä sitä, ettei identiteettiä nähdä pysyvänä faktana tai ihmisen ominaisuutena, vaan että identiteetti on liikkuva, eikä mitään yhtenäistä identiteettiä tai minuutta ole olemassakaan. (Hall 1999, 21-23.) Hallin mukaan identiteetti

”muotoutuu ja muokkautuu jatkuvasti suhteessa niihin tapoihin, joilla meitä representoidaan tai puhutellaan meitä ympäröivissä kulttuurisissa järjestelmissä” (Hall 1999, 23). Sen lisäksi, että ympärillämme olevat kulttuuriset merkitysjärjestelmät muokkaavat yksilön identiteettiä, myös yksilö itse on vastuussa ”oman tarinansa” kertomisesta (Hall 1999, 23). Omat tapamme representoida omaa itseämme ja toimia osana yhteiskuntaa vaikuttavat myös siihen, miten, ja millaiseksi identiteettimme tulee muodostumaan.

Partiotyttöjen identiteetin määrittelyssä tai sen käsittämisessä ei siis ole olemassa mitään yhtä ja oikeaa tapaa – oikeastaan partiotyttöidentiteettejä on yhtä monta kuin partiotyttöjäkin. Jokaisen kokemukset ja ajatukset ovat yksilöllisiä, eikä näin ollen ole olemassa yhtä ja oikeaa identiteettiä, jonka alle voisi niputtaa kokonaisen ryhmän ihmisiä. Identiteetin tutkiminen muodostui tässä kehyksessä niin hankalaksi, että päätin jättää aiheen kokonaan pois tutkielmani keskiöstä. Käytän käsitettä kuitenkin analyysini yhteydessä, joten koin tarpeelliseksi määritellä, mitä tässä tutkielmassa tai aineistossa tarkoitan, kun viitataan sanaan identiteetti. Tavallaan identiteetti toimii myös tutkielman käsitteellisenä viitekehyksenä, jonka kautta pystyn helpommin määrittelemään sitä, mikä representaatioiden tarkoitus on, ja miten ne näkyvät partiotyttöjen elämässä.

Funktionalistinen tyttötutkimus

Johdanto-luvussa käsitelin tyttötutkimusta ja sen sisältöjä yleisemmällä tasolla, tässä alaluvussa taas tarkoitukseni on esitellä teoreettiseen viitekehykseeni kuuluvaa funktionalistista tyttötutkimusta, sen historiaa sekä tarkoituksperiä. *Entäs tytöt* -teoksessa olevassa *Katsaus tyttötutkimuksen suomalaiseen historiaan ja keskusteluihin* -artikkelissaan Karoliina Ojanen tiivistää oivasti tyttötutkimuksen funktionalistisen suuntauksen ytimen. Ojanen kertoo artikkelissa funktionalistisen suuntauksen muotoutuneen 1980-luvulla, kun pohjoismaisessa tyttötutkimuksessa alettiin keskittyä tyttöjen omien kulttuurien hyötynäkökulmiin. Tyttötutkijat tarkastelivat esimerkiksi sitä, millaisia valmiuksia yhteiskunnalliseen toimintaan tytöt saavat omissa kulttuureissaan toimiessaan ja millaista konkreettista hyötyä näistä taidoista on heille.

Mielestäni tutkielmani istuu täydellisesti tähän funktionalistisen suuntauksen antamaan kehykseen, sillä kuten myöhemmin analyysiluvuissa käy ilmi, tyttöpartio toiminnassa on kyse juuri siitä, millaisia valmiuksia ja taitoja tytöt partiosta saavat muuhun elämäänsä. Tässä mielessä tämänkin tutkielman voi ajatella olevan tavallaan emansipatorinen, kuitenkin niin, etten keskity tutkijana tuomaan itse esiin omaa näkökulmaani ja ”voimauttamaan” tutkimuksen kohteena olevaa joukkoa, vaan niin, että annan keräämäni aineiston puhua puolestani.

Funktionalistiseen tyttö tutkimukseen liittyy vahvasti myös tyttö kulttuurien siirtyminen ”omahuonekulttuurista” julkisiin tiloihin. Tämän siirtymän myötä myös tyttö tutkimuksen käsitteistö muuttui. Alistuvien, omaan huoneeseensa sulkeutuneiden tyttöjen sijaan alettiin puhua esimerkiksi pärjääjätöistä ja uusista tytöistä. Sekä pärjääjätöydessä että uudessa tyttöydessä on kyse sopeutumiskykyisistä yksilöistä, jotka yhdistävät luontevasti myös maskuliinisia piirteitä feminiinisten piirteiden kanssa, eivätkä toteuta perinteistä ”kiltin tytön” roolia. (Ojanen 2011b, 17-19.) Tämä pärjääjätöiden ihannointi johti kuitenkin funktionalistisessa tyttö tutkimuksessa siihen, että tytöt alettiin nähdä kaksijakoisena ryhmänä: joko pärjääjätöinä tai ”avuttomina uhreina” (Ojanen 2011b, 18). Myöhemmin onkin tultu siihen lopputulemaan, että pärjääjätöyys on lähinnä tutkijoiden luoma mielikuva eikä todellinen tyttöyden muoto. Varsinkin kun otetaan huomioon intersektionaalisuus ja se fakta, että naiset ovat yhteiskunnassa edelleen jossain määrin alisteisessa asemassa, ei oikeaa pärjääjätöyttä ole olemassakaan sellaisenaan kuin se 1990-luvun pohjoismaisten tyttö tutkijoiden keskuudessa on mielletty. (Ojanen 2011b, 18.) Nostan kuitenkin analyysissäni esiin pärjääjätöyden sekä uuden tyttöyden käsitteeseen läheisesti liittyvän altruistisen individualismin. Koen, että partiotyttöydessä on kyse nimenomaan halusta ja tarpeesta toteuttaa jonkinlaista pärjääjätöön roolia, mitä yhteiskunta myös partiotyöiltä odottaa.

Sukupuolen ja puheen performatiivisuus

Tässä tutkielmassa ehkä tärkeimpinä teoreettisena kehyksinä toimivat filosofi ja feminismen teoreetikko Judith Butlerin teoria sukupuolen performatiivisuudesta sekä folkloristi Anna Hynnisen tulkinta puheen ja kerronnan performatiivisuudesta. Esittelen Butlerin ajatuksia ja teoriaa tarkemmin luvussa 4. *Partiotyttöyksen representaatioina*.

Maailmassa monet asiat ja identiteetit rakentuvat dikotomisen sukupuolijärjestelmän varaan; ja kuten edellä olen kirjoittanut, ei partioharrastus ole tässä asiassa poikkeus. Partiossa jako tyttöihin ja poikiin on ollut perinteisesti tiukka, ja kuten aiemmin mainitsin, 1970-luvulle asti Suomessakin toimi kaksi erillistä partiojärjestöä, tyttöjen ja poikien partioliitot. Sen lisäksi, että dikotominen sukupuolijako istuu tiukasti yhteiskuntamme rakenteissa, ovat myös sukupuolen tuottamisen tavat edelleen hyvin perinteisiä ja länsimaisen kulttuurimme kontekstiin sidottuja. Kuten myöhemmin aineiston analyysissä käy ilmi, jakoa tyttöihin ja poikiin tuotetaan esimerkiksi koulumaailmassa edelleen hyvin-aktiivisesti (Lähteenmaa & Näre 1992, 18-19). Osa tästä toiminnasta on tietoista ja osa myös täysin tiedostamatonta. Pyrinkin esittelemään partiossa tuotettua sukupuolta ja sen representaatioita suhteessa koulumaailmaan, jotta lukijalle välittyä kuva siitä, miten tyttöpartio toiminta eroaa vaikkapa koululuokassa toimimisesta.

Folkloristi Anna Hynninen on väitöskirjassaan *Minä, lotta, vaimo, äiti: kerronnan variaatio ja toimijuus aktiivikertojan muistelukerronnassa* käyttänyt hyödykseen teoriaa puheen performatiivisuudesta. Puheen performatiivisuus ja sen tutkiminen pohjaa Hynnisen mukaan sekä Judith Butlerin performatiivisuusteoriaan (ja sitä kautta myös Michel Foucaultiin sekä Jacques Derridaan) että John L. Austinin puheaktiteoriaan (Hynninen 2017, 72-74). Puheen performatiivisuudessa on kyse siitä, että myös puheessa voidaan erilaisia puheakteja, kuten toistoa hyödyntäen rakentaa ja vahvistaa erilaisia identiteettejä. Partiotytöt voivat esimerkiksi rakentaa tietynlaista kuvaa omasta harrastuksestaan toistamalla keskustelussa tiettyjä asioita. Julkilausutun lisäksi puheen performatiivisuuden tutkimuksessa on tärkeää huomioida myös se, mitä jätetään sanomatta. Foucaulta ja Butleria mukailleen Hynninen määrittää, että vaikeneminen ei ole vastakohta julkilausutulle diskurssille, vaan toimii myös sen rinnalla, määrittäen samalla myös koko julkilausuttua todellisuutta (Hynninen 2017, 74).

Lähiluku ja kulttuurianalyysi

Kirjallisuuden tutkimuksen piiristä lähtöisin olevan lähiluvun käyttäminen aineiston analyysin menetelmänä ja apukeinona on humanistisessa tutkimuksessa hyvinkin yleistä (esim. Pöysä 2010, 333-334). Halusin itse kerryttää ymmärrystäni aineistosta sekä pyrkiä muodostamaan jonkinlaisen ymmärryksen hermeneuttisen kehän lukemalla tekstejä eri

tavoin ja mahdollisimman moneen kertaan. Folkloristi Jyrki Pöysä on käsitellyt lähiluvun keinoja ja tarkoituksena *Vaeltavat metodit* -teoksen artikkelissaan *Lähiluku vaeltavana käsitteenä ja tieteidenvälisenä metodina*. Pöysä tiivistää hyvin lähiluvun olevan yksinkertaisimmillaan useaan kertaan lukemista. Lähiluvun pyrkimyksenä on lukea sama teksti mahdollisimman monta kertaa, mahdollisimman erilaisten lähestymistapojen siivittämänä. Pöysän mukaan lähilukua toteutettaessa tekstiä voidaan lukea esimerkiksi nopeasti ja sisältöön eläytyen, tai eritellen ja katkonaisesti. (Pöysä 2010, 338-339.)

Pöysä viittaa artikkelissaan myös lähilukuun metaforana. On mielenkiintoista, miten *lähi*-attribuutti ja sen monenlaiset merkitykset sekä assosiaatiot muodostavat omaa kuvaansa siitä, mitä tällainen metodi voikaan pitää sisällään. (Pöysä 2010, 333.) Itselleni lähiluvussa on kyse juuri aiemmin mainitusta ymmärtämisestä ja erilaisista tavoista tulkita tekstejä eri lukukertojen jälkeen. Erityisesti ihmistieteissä on mielestäni tärkeää, että tutkija keskittyy aineiston tulkinnassaan siihen, mitä kaikkea tekstillä itsessään on sanottavana.

Tässä tutkielmassa lähiluku metodina tarkoittaa juuri perinpohjaista perehtymistä aineistoon. Litteroin haastattelut sanatarkasti, ja kiinnitin aineiston analyysissä huomiota myös niihin taukoihin, hiljaisuuksiin ja äännähdyksiin, joita informantit saattoivat haastattelun aikana tuottaa. Keskityin myös lausahduksiin, joiden aikana informanttien puhe takelteli tai täytesanoja käytettiin erityisen paljon. Uskon, että noihin haastattelun hetkiin sisältyi vaikeutta sanoittaa jokin asia tietyllä tavalla, ja siksi halusin kiinnittää niihin ja niiden sisältöön erityistä huomiota. Tämän kaltainen litteraatioiden lähiluku ja tulkinta oli tutkielmassani tärkeää myös puheen performatiivisuuden käsitteen kannalta.

Kulttuurianalyysin käyttäminen viitekehyksenä linkittyy pitkälti lähilukuun. Kulttuurianalyysissä on pohjimmiltaan kyse juuri samanlaisesta hermeneuttisesta menetelmästä kuin mitä lähiluvussakin pyritään saavuttamaan. Kulttuurianalyysin tarkoituksena on saavuttaa mahdollisimman läheinen ja objektiivinen tulkinta tutkittavasta aiheesta, tutustumalla läheisesti kulttuuriin kuuluviin merkitysjärjestelmiin. (Ehn & Lövgren 1982, 95-97.)

Diskurssianalyysi

Arja Jokinen, Kirsi Juhila ja Eero Suoninen tiivistävät *Diskurssianalyysi. Teoriat, peruskäsitteet ja käyttö* -teoksessaan Jonathan Potteriin ja Margaret Wetherelliin nojaten mielestäni oivallisesti sen, mistä diskurssianalyysissä pohjimmiltaan on kyse: ”Diskurssianalyysiä ei ole mielekästä luonnehtia selkeärajaiseksi tutkimusmenetelmäksi [---], vaan pikemminkin *väljäksi teoreettiseksi viitekehyykseksi*” (Jokinen & Juhila & Suoninen 2016, 25). Diskurssianalyysi pohjautuu sellaisiin teoreettisiin lähtökohtiin, että maailmassa on olemassa erilaisia diskursseja eli merkitysjärjestelmiä, joiden avulla ymmärrämme ja tulkitsemme ympärillämme tapahtuvia asioita. Eräs esimerkki tällaisesta merkitysjärjestelmästä on kieli. Suurin osa suomalaisista taitaa suomen kieltä ja on jollain tapaa kytkeytynyt suomalaisuuteen ja muihin kansallisuuteen liittyviin merkitysjärjestelmiin. Näin ollen tulemme ymmärtäneeksi toisiamme, kun kommunikoimme keskenämme suomeksi. (Jokinen & Juhila & Suoninen 2016, 25-26.)

Tässä tutkielmassa soveltamani diskurssianalyysin tyyppi on melko lähellä analyyttistä diskurssianalyysiä, jossa painotetaan aineiston merkitystä (Jokinen & Juhila & Suoninen 2016, 301). Kuten olen aiemmin esitellyt, tässä tutkielmassa ovat tärkeässä metodologisessa roolissa niin lähiluku kuin autoetnografiakin. Pyrin feministisen tieteenteon metodien avulla antamaan tutkittaville äänen, vaimentamatta kuitenkaan omaa tutkijanääntäni, koska koen sen olevan myös merkityksellinen osa aineistoani. En kuitenkaan halunnut lähteä mukaan feministisessä tutkimuksessa usein käytetyn kriittisen diskurssianalyysin kelkkaan, sillä en näe (tyttö-)partiossa sellaisia valtarakenneongelmia, jotka mahdollistaisivat aiheen tarkastelun kriittisessä kehyksessä. (Jokinen & Juhila & Suoninen 2016, 301-302.)

Kuten Jokinen, Juhila ja Suoninen toteavat; etnografialla ja diskurssianalyysillä on paljon yhteisiä piirteitä. Molempien tarkoituksena on päästä sisään johonkin tiettyyn kulttuuriseen (merkitys-)järjestelmään ja tätä kautta esimerkiksi avata kulttuurisia itsestäänselvyyksiä, joiden merkitys ei avaudu kulttuuripiirin ulkopuolisille tarkastelijoille. (Jokinen & Juhila & Suoninen 2016, 253-255.) Diskurssianalyysillä on siis tutkielmassani rooli analyysin välineenä, jolla pyrin selventämään partiotyttö-kulttuuriin liittyviä merkityksiä, ajatuksia, tunteita ja suhteita. Näin ollen

diskurssianalyysi linkittyy läheisesti myös aiemmin esittelemieni kulttuurianalyysin ja lähiluvun ideaan.

Menetelmien käyttö aineiston analyysissä

Yllä olevissa alaluvuissa olen kuvannut tutkielmani teoreettista viitekehystä ja metodologiaa. Sivusin tutkielmani toisessa luvussa sitä, miten monipuolinen aineistoni muodostaa aineiston triangulaation. Triangulaatio on oiva termi kuvaamaan myös sitä menetelmien monipuolisuutta, jolla olen aineistoani analysoinut. On vaikeaa nostaa esiin yhtä erityistä metodologiaa tai analyysin tapaa, sillä kaikki aineiston lukemisesta alkaen on osaltaan vaikuttanut siihen, millaiseksi tutkielma muodostui.

Aloitin aineiston analyysin kyselytutkimuksen vastausten lähiluvulla ja teemoittelulla. Teemoittelin kyselyn avoimien kohtien vastauksia niiden ominaisuuksien ja taitojen avulla, mitä kyselyn vastaajat kokivat partioharrastuksesta saaneensa (esimerkiksi *itseluottamus, johtamistaidot, rohkeus*). Näiden ominaisuuksien perusteella lähdin muodostamaan aineiston analyysin pohjaa ja tutkielman lukua 4. *Partiotyttöys representaatioina*. Myöhemmin jatkoin samaa teemoittelua haastattelulitteraatioissa ja otin mukaan myös uusia, aineistostani nousseita, teemoja, kuten tyttöpartioiminnan negatiivisia puolia sekä eroja tyttöjen ja poikien partioiminnassa. Näiden teemojen pohjalta muodostin aineiston analyysin. Minulle oli tärkeää tutkielmaa tehdessä, että tutkielman aiheet nousevat aineistosta, eivätkä ole mitään ulkopuolisen tutkijan päälle liimaamia ajatuksia.

Luin tutkimusprosessin aikana aineistoni läpi eri tavoin peräti kymmeniä kertoja. Näin minulle muodostui laaja ymmärrys siitä, millaisia teemoja ja diskursseja aineistoni todella piti sisällään. Diskurssien puitteissa analyysissäni korostui puheen performatiivisuuden viittaava teoretisointi. Diskursseja tai kieltä sellaisenaan ei ole olemassa koskemattomana, vaan kaikki kielenkäyttö ja ilmaisu on merkitysten luomista ja ylläpitoa merkitysjärjestelmässä. (Jokinen & Juhila & Suoninen 2016, 26-28.) Näin ollen tulinkin siihen lopputulokseen, että partiotyttöjen keholliset representaatiot, partiotyttöiden kerronta ja diskurssit sekä partiotyttökulttuurin tarkasteleminen yksilön kokemuksen kautta ovat kaikki yhtä tärkeitä teemoja tutkielmassani.

Tärkeintä aineiston analyysissä on ollut se, että olen käsitellyt aineistoa kokonaisuutena, jonka eri osat käyvät vuoropuhelua keskenään. Näin ollen mikään aineiston osa ei ole painottunut toista enempää, ja olen onnistuneesti kuljettanut mukana analyysissä myös autoetnografiaa ja omia kokemuksiani partiotytytydestä.

4. PARTIOTYTTÖYS REPRESENTAATIOINA

Kun lähdin hahmottelemaan tutkielmani aihealuetta, mietin, että haluaisin tutkia partiotyttöjen identiteettiä ja sen muodostumista harrastuksen parissa. Hyvin pitkään pidinkin identiteetin muodostumista partiossa olennaisena tutkimuskysymyksenäni ja esimerkiksi toteuttamani kyselyn kysymykset olivat hyvin identiteettipainotteisia (liite 1). Tutustuttuani aiempaan tyttöjen harrastustoimintaa koskevaan tutkimukseen mielipiteeni kuitenkin muuttui. Tuntui, että halusin esitellä tyttöjen partioharrastusta monipuolisemmasta näkökulmasta keskittyen ennemminkin koko partiotyttöyden ympärille rakentuvan tyttökuulttuurin tutkimiseen kuin pelkkään partiotyttöidentiteettiin ja sen muodostumiseen. Yksilöllisen identiteetin käsittely on kuitenkin säilynyt tutkielmassa jonkin asteisena pohjavireenä, jonka avulla olen keskittynyt tarkastelemaan esimerkiksi sukupuoli-performatiivien ja partiotyttöyden representaatioiden tuottamista.

Tässä luvussa paneudun aineistooni aiemmin esittelemilläni metodologisilla keinoilla. Luvun painopiste on nimenomaan siinä, miten partiotyöt kokevat itsensä ja muut partiotyttöinä. Näin ollen on tärkeää huomioida myös sukupuolen ja puheen performatiivisuuden näkökulmat ja se, mitä ja miten omasta harrastuksesta puhutaan. Yhtä tärkeä asia kuin ääneen sanotut asiat ainestoa läpikäydessäni ja hermeneuttista kehää rakentaessani on ollut se, mitä harrastuksesta jätetään joko tietoisesti tai tiedostamatta kertomatta.

Tätä tutkielman ydinaihetta lähestyttäessä on tärkeää aloittaa hahmottaminen Judith Butlerin performatiivisen sukupuolen teoriasta. Butleria (ja Simone Beauvoiria) mukaillen partiotyttöys, kuten muutkin naiseuden kategorisoinnit, on ”muunneltavissa oleva kulttuurinen suoritus” ja ”merkitysten sarja”, joka rakentuu ympäröivän yhteiskunnan, sen valtarakenteiden ja kulttuurin matriisissa (Butler 2006, 195). Sosiaalisen sukupuolen tuottaminen ja sen pohjalta muodostuvat sukupuoli-identiteetit rakentuvat toistoille, joiden avulla inhimilliset toimijat yrittävät tuoda identiteettiään näkyväksi ja todelliseksi sekä itselleen että muille. (Butler 2006, 80.) Representaatio, eli esittäminen, voidaan siis mieltää Butlerin kuvaileman kaltaiseksi kulttuuriseksi suoritukseksi, jolla luodaan itsestä tietynlaista kuvaa sekä itselle että muille. Representaatiot liittyvät vahvasti myös yksilön ja ryhmän identiteettien muodostamiseen.

Tarkastelen tässä luvussa erilaisia partiotyttöyden representointiin liittyviä piirteitä, joita nousi esiin aineistostani. Keskityn erityisesti tarkastelemaan representoinnin lähtökohtaa eli partiotyttöyden ihannetta, sekä ulkonäköön ja käytökseen liittyviä olemisen tapoja ja toistoja, joiden kautta tätä partiotyttöyden ihannetta pyritään tuomaan esiin. Eräänä aiheena tässä luvussa nousee esiin myös puheen performatiivisuus, jolla pyrin perustelemaan sitä, ettei kaikki ole aina sitä, miltä vaikuttaa vaan partiotyttöyden representoinnin taustalla ei välttämättä niinkään ole oman identiteetin rakentaminen tai vahvistaminen, vaan jonkin asian todistaminen toisille ihmisille.

Yksittäisiä representaatioita tai performatiiveja tarkasteltaessa kiinnitän huomiota erityisesti partiotyttöjen käytökseen ja ulkonäköön liittyviin asioihin. Halusin tarkastella näitä kahta erillisinä kokonaisuuksina, sillä esimerkiksi hevostallitutkimuksissa (ks. esim. Ojanen 2011a) on käynyt ilmi, että tyttöjen ulkonäköä ja käytöstä säädellään talleilla yhteisten sääntöjen puitteissa (Ojanen 2011a, 277-279). Niinpä keskityin jälkimmäisessä haastattelussa kysymään informanteilta moniakkin kysymyksiä sallittuun käytökseen ja partiotytön ulkonäköön liittyen. Halusin herättää keskustelua tästä aiheesta ja osaltani myös todistaa, etteivät vanhakantaiset ajatukset partiotyttöjen käyttäytymiseen tai kunnollisuuteen liittyen välttämättä pidä paikkaansa siinä määrin kuin stereotypiat antavat ymmärtää.

Partiotyttöyden ihanne

Partiotyttöyden ihanne, tai ihannepartiotyttöys, on tärkeää määritellä, jotta voidaan selvittää, mitä partiotyttöys oikeastaan pitääkään sisällään. Esimerkiksi Karoliina Ojanen on tutkinut tallityttöyhteisöjä koskevassa tutkimuksessaan sitä, millaisia ominaisuuksia 'ideaalihoitajaan' liitetään talliyhteisöissä. Ojansen tutkimustulosten mukaan hevostalleilla ideaalihoitaja on hiljainen ja käytökseltään hillitty, mutta samalla uhrautuvainen ja reipas. (Ojanen 2011a, 185-194.) Kun lähdin keräämään kyselyn kautta tutkimusaineistoa, ei mielessäni ollut vielä ajatusta siitä, että käyttäisin saamiani vastauksia esimerkiksi ideaalisen partiotytön ominaisuuksien määrittelyyn. Siksi koenkin, että aineistoni on tähän tarkoitukseen erityisen sopiva, ja vastaajat ovat vastanneet rehellisesti, ilman että kuvailut ihannepartiotytöstä olisivat värittäneet heidän vastaamistaan. Nyt koen saaneeni aidosti selville sen, mitkä piirteet ovat partiotyttöjen

itsensä mielestä partiotyttöillä toivottuja sekä ei-toivottuja. Samalla nämä ihannepartiotyön ominaisuudet liittyvät myös partiotyttöihin kohdistettuihin ennakkoluuloihin. Esimerkiksi haastateltavani kertoivat partiotyttöyden aiheuttavan yleensä lähinnä positiivisia ennakkoluuloja, joiden pohjalta partiotyöiltä odotetaan jonkinlaista osaamista. Usein ennakkoluuloissa nousee esiin myös kuva vanhanaikaisesta, stereotyyppisestä partiolaisesta.

Mut tota, mut ehkä vähän semmonen niinku et ihmiset rinnastaa hirveen vahvasti tiettyyn kuvaan, semmoseen ehkä vanhanaikaseen partiolaiseen ja ei ehkä niinku jotenki osata laskeutuu siihen tasolle et me ollaan myös ihan samalla tavalla nuoria ihmisiä tai vanhempia ihmisiä ku kaikki muutki, et samal taval niinku tehdään asioit niinku muutenki. (TYKL/aud/1293, H2)⁹

No mul tuli mieleen et ennakkoluulo ei välttämät ole vain niinku negatiivinen sana, vaan et on myös positiivisii ennakkoluuloja. Tai jotenki et ”sinä varmaan osaat näitä ja näitä asioita” niinku hyväks mieles, koska olet... Et sinulla varmaan on kokemusta tästä ja tästä asiasta. (TYKL/aud/1293, H1)

On kuitenkin häilyvää, ovatko ihannepartiotyttöön liitetyt ominaisuudet pelkkää utopiaa, ennakkoluuloja vai pikemminkin sellaisia normeja, jotka jokaisen partiotyön oletetaan täyttävän. Normaali ja ideaali sekoittuvat helposti, ja uskon, ettei niitä täysin voikaan erottaa toisistaan. Esimerkiksi jälkimmäisessä haastattelussa haastateltavat totesivat yhteistuumin, että ne partiotytöt, jotka jatkavat harrastusta pidemmälle, täyttävät useimmiten jo valmiiksi ihannepartiotyttöyteen liitetyt ominaisuudet.

Mut et loppujen lopuks ne ketkä sit niinku pidemmän pääl, ja ihan johtajiks saakka, ni kyllä niillä melkeen ne ominaisuudet on. (TYKL/aud/1293, H3)

Et mä sanoisin et ne ketkä ei, sanotaan et ei välttämät ihan noit kaikkii ominaisuuksii löydy kaikilt, mut ne ketkä tippuu siel sanotaan 14-15-vuotiaan, ni ne on yleensä ne ketkä ei niinku istu tohon [ihannepartiotyön] kuvaan. Et yleensä siit 15, 16, 17, ne ketkä jatkaa sen ikäsenä ni sit ne on niinku, sielt löytyy se perus hyvä pohja partiotyöiks niin sanotusti. (TYKL/aud/1293, H2)

Näin ollen voidaan todeta, ettei mitään määriteltyä ihannepartiotyttöä ole olemassa, vaan tavallaan kaikki partiota harrastavat tytöt mahtuvat tähän ihannepartiotyön muottiin.

⁹ Jälkimmäiseen haastatteluun viitattaessa käytän haastateltavistani pseudonyymejä H1, H2 ja H3. Omat kommenttini haastattelulainauksissa on merkitty kirjaimella C.

Halusin kuitenkin koostaa kyselyn vastausten sekä haastattelujen perusteella jonkinlaisen listauksen siitä, mitkä ovat partiotyöillä toivottuja ja ei-toivottuja ominaisuuksia. Teemoittelin aineistoa kyselyn vastaajien esiin nostamien ominaisuuksien perusteella, ja esittelen nyt löydöksiäni. Kyselyssä olin määrittänyt vastaajille valmiiksi luettelot, joista he saivat poimia toivottuja ja ei-toivottuja ominaisuuksia. Luettelot ominaisuuksista perustuivat omiin ajatuksiini ja halusin valita sellaisia ominaisuuksia, jotka toivat luetteloihin hieman vastakkainasettelua. Jälkimmäisessä haastattelussa en antanut valmiiksi vaihtoehtoja tai luetteloa ominaisuuksista, vaan annoin vastaajien kertoa omin sanoin siitä, millainen heidän mielestään on ihannepartiotyttö. Haastattelun vastaajien kuvaukset olivat hyvin samankaltaisia kuin ne ominaisuudet, joita kyselyn vastaajat nostivat esiin.

	N	Prosentti
Hyvä käytös	19	40,43%
Reippaus	40	85,11%
Naisellisuus	2	4,26%
Siisti pukeutuminen	2	4,26%
Rohkeus	22	46,81%
Itsevarmuus	24	51,06%
Rehellisyys	22	46,81%
Luotettavuus	35	74,47%
Ahkeruus	22	46,81%
Puhtaus	0	0%
Kunnollisuus	10	21,28%
Rauhallisuus	0	0%
Hiljaisuus	0	0%
Herkkyys	1	2,13%
Hyvä koulumenestys	3	6,38%
Laiskuus	0	0%
Epäsiisti ulkomuoto	0	0%
Likaisuus	0	0%
Ronskius	2	4,26%
Epärehellisyys	0	0%
Kovaaänisyys	4	8,51%
Miehekkyyys	0	0%
Huono koulumenestys	0	0%

Kuva 2: Kysymyksen 5 vastaukset taulukossa (TYKL/spa/1199)

Kyselyn kysymyksessä 5 vastaajat saivat valita koostamastani luettelosta 3-5 ominaisuutta ja asiaa, jotka heidän mielestään kuvaavat partiotyttöjä parhaiten. Ylivoimaisesti suosituimmiksi ominaisuuksiksi nousivat vastaajien keskuudessa *reippaus* [n=40] ja *luotettavuus* [n=35]. Muita monen vastaajan mielestä sopivia ominaisuuksia olivat *itsevarmuus* [n=24], *rohkeus* [n=22], *rehellisyys* [n=22], *ahkeruus* [n=22] ja *hyvä käytös* [n=19]. Kaikkien edellä mainittujen ominaisuuksien kannatusprosentti oli vastaajien keskuudessa yli 40 prosenttiyksikköä. Ominaisuudet *puhtaus*, *rauhallisuus*, *hiljaisuus*, *laiskuus*, *epäsiisti ulkomuoto*, *likaisuus*, *epärehellisyys*, *miehekkyy*s ja *huono koulumenestys* jäivät kokonaan vaille kannatusta.

	N	Prosentti
Hyvä käytös	0	0%
Reippaus	0	0%
Naisellisuus	0	0%
Siisti pukeutuminen	1	2,13%
Rohkeus	0	0%
Itsevarmuus	0	0%
Rehellisyys	0	0%
Luotettavuus	0	0%
Ahkeruus	0	0%
Puhtaus	0	0%
Kunnollisuus	0	0%
Rauhallisuus	3	6,38%
Hiljaisuus	7	14,89%
Herkkyy	8	17,02%
Hyvä koulumenestys	0	0%
Laiskuus	32	68,09%
Epäsiisti ulkomuoto	27	57,45%
Likaisuus	24	51,06%
Ronskius	8	17,02%
Epärehellisyys	31	65,96%
Koväänisyys	1	2,13%
Miehekkyy	15	31,91%
Huono koulumenestys	14	29,79%

Kuva 3: Kysymyksen 6 vastaukset taulukossa (TYKL/spa/1199)

Kyselyn kysymyksessä 6 vastaajat taas saivat valita koostamastani luettelosta 3-5 ominaisuutta ja asiaa, jotka heidän mielestään kuvaavat partiotyttöjä huonoiten. Tässä

kysymyksessä laskin myös suosituimmaksi ne ominaisuudet, jotka saivat vastaajien keskuudessa yli 40 prosenttiyksikön kannatuksen. Vastaajien mielestä huonoiten partiotyttöjä kuvasivat ominaisuuksista *laiskuus* [n=32], *epärehellisyys* [n=31], *epäsiisti ulkomuoto* [27] ja *likaisuus* [n=24]. Nämä vastaukset luovat hauskaasti kontrastia edellisen kysymyksen vastauksiin, sillä siinä kun laiskuus ja epärehellisyys ovat suoraan vastakohtaisia kysymyksen 5 ahkeruudelle ja luotettavuudelle, tuntuvat epäsiisti ulkomuoto ja likaisuus hieman irrallisilta. Vastaajista kukaan ei korostanut puhtautta kysymyksen 5 vastauksissa, ja vaihtoehto *siisti pukeutuminen* sai kannatusta vain kahdelta vastaajalta. Partiotyttö ei siis ole ulkomuodoltaan missään nimessä epäsiisti tai likainen, mutta hänen tärkeimpiin ominaisuuksiinsa ei kuulu puhtaus tai siisti pukeutuminen.

Mielestäni näiden kahden kysymyksen luomat merkityserot korostavat erinomaisesti sitä kamppailua, jossa partiotyöt luovivat erilaisten ennakko-oletusten ja todellisuuden välillä. Oman kokemukseni mukaan yhteiskunta ja ihmiset yksilöinä liittävät partiotyttöihin paljon erilaisia ennakko-oletuksia, joiden täyttymisestä me partiotyttöinä vastaamme. Vaikka todellisuus partiotyttöjen tiloissa saattaakin olla erilaista, pyrimme julkisesti omalla esiintymisellämme pitämään yllä tiettyjä ennakkoluuloja. Kukapa ei haluaisi, että partioharrastuksen mainitessasi ihmiset pitävät sinua automaattisesti reippaana, luotettavana ja ahkerana? Tuntuu siis, että partiotyttöys ja siihen liitetyt ominaisuudet ovat osittain tapa representoida omaa olemustamme ja identiteettiämme, mutta osittain myös dikotomiseen sukupuolijakoon ja harrastuksen aiheuttamaan mielikuvaan perustuva sosiaalinen konstruktio, joka pohjaa sekä partioliikkeen historiaan että yhteiskunnan naisille asettamiin rooleihin.

Aiemmin luetellun kaltaisia ominaisuuksia liitetään myös esimerkiksi tallityttöihin (Ojanen 2011a, 108 & 191 & 196-197). Karoliina Ojanen tuo väitöskirjassaan esiin samanlaisia tyttönä olemisen tapoihin liittyviä havaintoja. Ojasen haastatteluissa tallitytöt kertovat ideaalihoitajan piirteistä, jotka vastaavat hyvin paljon omassa kyselyaineistossani esiintyviä partiotytön ominaisuuksia, esimerkiksi reippautta ja rohkeutta. (Ojanen 2011a, 196-197)

Kyselyni kysymysten 5 ja 6 vastaukset olivat erittäin mielenkiintoisia, sillä niiden perusteella partiotyöistä muodostuu hieman erilainen kuva kuin tytöistä yleensä. Tytöt

nähdään koulumaailmassa hiljaisina ja herkkinä, eivätkä poikiin yleisimmin liitetyt ominaisuudet, kuten itsevarmuus ja rohkeus tule esiin tyttöjä kuvaillessa. Tyttöjen socialisaatiota koulumaailmassa on tutkinut esimerkiksi sosiologi Mari Käyhkö. Käyhkön mukaan tyttöjä ja poikia sosiaalistetaan kouluissa tiettyihin rooleihin näennäisistä tasa-arvopyrkimyksistä huolimatta. (Käyhkö 2011, 92.) Tyttöjä kasvatetaan koulumaailmassa edelleen tietynlaiseen muottiin ”hienovaraisesti säädellen tytöille sopivia olemisen- ja toiminnantapoja, tyttöjen liikkumatilaa ja toimijuutta” (Käyhkö 2011, 90). Opettajat esimerkiksi mieltävät kiltteyden tyttöjen ominaisuudeksi, kun taas ”pojat ovat poikia” (Käyhkö 2011, 95). Kuten aineistostani käy ilmi, partiomaailmassa kiltteys ei kuitenkaan ole mikään tyttöyden arvostettava ominaisuus tai itseisarvo tyttöjen kasvatuksessa.

Kyselyn avoimissa kysymyksissä vastaajat korostivat myös edellä mainittuja ihannepartiotyön ominaisuuksia kuvaillessaan sitä, miten partioharrastus on vaikuttanut heidän identiteettiinsä ja sitä, millaisia positiivisia vaikutuksia partion harrastamisella on ollut heihin. Kysymyksen ”*Kerro millä tavoin partioharrastus on muokannut identiteettiäsi*” vastauksissa mainittiin itsevarmuus, itseluottamus tai itsetunnon nousu peräti 13 kertaa. Rohkeus taas mainittiin eri muodoissa 6 kertaa. Kysymyksen ”*Kerro millaisia positiivisia vaikutuksia partiolla on ollut sinuun*” vastauksissa itsevarmuus, itseluottamus tai itsetunnon kasvu taas mainittiin 9 kertaa ja rohkeus eri muodoissa 5 kertaa.

Jälkimmäisessä haastattelussa nousivat esiin hieman eri ominaisuudet. Kysyin haastateltavilta ihannepartiotyöstä ja ihannekuvaan liitettävästä ominaisuuksista ja sain seuraavanlaisia vastauksia.

Luotettava. (TYKL/aud/1293, H3)

Rehellinen. Osaa kuunnella muita. (TYKL/aud/1293, H2)

Joo. Sit tarttuu toimeen, ei oo semmonen laiskamato... Osaa tehdä asioita oma-aloitteisesti. (TYKL/aud/1293, H2)

Oma-aloitteisuus on hyvä sana täs kohtaa. (TYKL/aud/1293, H3)

Adjektiivit luotettava ja rehellinen nousivat selkeimmin ja ensimmäisenä esiin kyselyn lisäksi myös haastattelussa. Luotettavuus keräsi kyselyssä 74,47 prosentin kannatuksen, ja rehellisyys 46,81 prosentin kannatuksen. Oma-aloitteisuus ei ollut kyselyn

ominaisuuksien listalla, mutta rinnastan sen tässä tapauksessa *reippauteen*, joka sai kyselyssä suurimman, peräti 85,11 prosentin, kannatuksen vastaajien keskuudessa. Haastattelussa informantit toivat kysymyksen yhteydessä esiin myös ominaisuuksia, jotka heidän mielestään eivät kuulu partiotyttöyteen. Esimerkiksi kiroilu ja asiaton käyttäytyminen mainittiin asioina, joita muut nuoret saattavat harjoittaa, mutta partiotytöt eivät niinkään. Partiossa sallittua käytöstä tarkastelen hieman tarkemmin seuraavassa alaluvussa.

Sallittu käytös partiossa

Partiossa ei varsinaisesti ole olemassakaan mitään ylhäältä päin määriteltyjä käytössääntöjä, vaan partiotoiminta ja siihen liittyvä käyttäytyminen pohjaavat enemmänkin partiolle määriteltyyn arvopohjaan¹⁰. Partiolaiset noudattavat ainakin jollain tasolla käyttäytymisessään näitä arvoja, eikä partiossa siksi useinkaan tapahdu mitään kovin suuria ylilyöntejä. Jo pelkästään partioon liittyminen sekä partiolupauksen¹¹ antaminen sitouttavat partiolaisen noudattamaan elämässään partion kansainvälisiä arvoja. Partiolippukunnat ovat kaikki myös niin vahvasti omia yhteisöjään, että eri lippukunnassa saattaa vallita hyvinkin erilaisia käyttäytymiseen liittyviä ohjeita ja normeja. Kun kysyin haastateltavilta siitä, miten partiossa on soveliaasta käyttäytyä, sain lähinnä positiivisia vastauksia liittyen siihen, että partiossa saa olla oma itsensä ja käyttäytyä tietyissä rajoissa haluamallaan tavalla. Kun verrataan partiotyttöjen toimintaa

¹⁰ "Partiotoimintaa ohjaa partion maailmanjärjestöjen määrittelemä arvopohja. Sen lähtökohtana on ihmiskuva, jossa ihmisellä on velvollisuuksia suhteessa Jumalaan, omaan itseen, muihin ihmisiin, yhteiskuntaan ja ympäristöön. Suhde Jumalaan merkitsee myönteistä asennetta uskontoon, hengellisyyden etsimistä ja elämistä oman hengellisen vakaumuksen ja yhteisön mukaisesti. Suhde omaan itseen merkitsee vastuuta itsensä kehittämisestä, halua hyväksyä itsensä omine vahvuuksineen ja heikkouksineen sekä kykyä toimia eettisesti oikein. Suhde muihin ihmisiin merkitsee toisten ihmisten auttamista ja heistä huolehtimista sekä toisten ihmisten kunnioittamista. Suhde yhteiskuntaan merkitsee rauhan, ihmisten välisen yhteisymmärryksen ja yhteistyön edistämistä niin paikallisella, kansallisella kuin kansainväliselläkin tasolla. Se merkitsee myös yhteiskunnallista aktiivisuutta ja uskollisuutta omaa maata kohtaan. Suhde ympäristöön merkitsee vastuunottoa elinympäristöstä, huolehtimista sen säilymisestä tuleville sukupolville sekä luonnon kunnioittamista." (www5)

¹¹ Partiolupauksen kautta partiolaiset sitoutuvat noudattamaan partion arvoja. Suomen Partiolaisten internet-sivuilla lupaukseen sitoutumisesta kerrotaan seuraavaa: "Partiolaisen lupaus ja ihanteet sekä tunnus kuvaavat partion arvoja. Lupaus ja ihanteet kertovat arvopohjasta nuorille ymmärrettävästi. Partiomenetelmään kuuluu sitoutuminen partion arvoihin. Lapset ja nuoret voivat konkreettisesti tehdä sen antamalla partiolupauksen. Partiolaisena oleminen on henkilökohtainen valinta joka ikäkaudessa, yhtä lailla sudenpentuna kuin vaeltajanakin. Partiolupauksen antaminen on täten merkki siitä, että partiolainen pyrkii omasta tahdostaan sitoutumaan partion arvoihin." (www4.)

esimerkiksi hevostalleilla tapahtuvaan harrastustoimintaan, on ympäristö mielestäni paljon vähemmän kontrolloitu, eikä samanlaista hierarkiaan perustuvaa nokittelua ole havaittavissa (ks. esim. Ojanen 2011a).

Kysyin jälkimmäisessä haastattelussani haastateltavilta ensin, miten heidän mielestään partiossa kuuluu käyttäytyä, ja sen jälkeen syvensin kysymystäni johdattelevimmilla kysymyksillä, kuten ”saako partiossa riidellä tai osoittaa negatiivisia tunteita” ja ”saako partiossa näyttää tunteitaan ja itkeä”. Haastateltavien vastaukset olivat pääsääntöisesti hyvin positiivisia, ja viittasivat siihen, että partiossa todella saa käyttäytyä haluamallaan tavalla.

No ehkä vähän sivuten tätä niinku aiempaa että annetaan ihmisten tehdä asioita niinkun he tekevät, tai niinku et omalla tavallaan. Et kaikki saa olla sellasii ku on. Ja, tai just et tullaan toimeen kaikkien kanssa, vaikkei se aina olis ihan hauskaa. Tai et ei olis niinku just se ykkös-suosikkityyppi, ni sit kuitenkin pitäis ehkä pystyy tekee yhteistyötä jossain määrin. (TYKL/aud/1293, H1)

--- et se on mun miest tosi hienoo et meil niinku osataan keskustella tosi paljon et se on semmonen kirjottamaton sääntö et kaikki saa sanoo mielipiteen ja kaikki saa keskustella ku ollaan jossain johtajaneuvostos tai jossain. (TYKL/aud/1293, H2)

Myös haastattelemani seikkailijatytöt olivat haastattelussa sitä mieltä, että partiossa käyttäydytään hyvin.

Kaikille oli selvää, että partiossa käyttäydytään hyvin. Ketään ei kiusata, lyödä, potkita tai olla muutenkaan ikäviä. Omissa kokouksissa ollaan vähän rennommin, mutta yleisesti tytöt eivät maininneet suuria eroja tilanteiden välillä. (Saara Vuorisen havainnointimuistiinpanot)

Muita haastattelussa esiin nousseita vastauksia olivat muun muassa se, että kaikkia, varsinkin johtajia, tulee partiossa kunnioittaa ja että partiossa on käyttäydyttävä luottamuksen arvoisesti. Partion käyttäytymissääntöihin voidaan yhdistää myös aiemmin mainitut ihannepartiotyttöyden ominaisuudet. Toimeen tarttumista sekä oma-aloitteisuutta pidetään tärkeinä käyttäytymissääntöinä, ja kuten haastateltavatkin mainitsivat, laiskamadoille ei partiossa ole tilausta. Myös kyselyyn vastanneiden keskuudessa eniten kannatusta ominaisuuksista, jotka eivät kuvaa partiotyttöjä, sai

laiskuus. Lisäksi olennaisesti partiossa olemiseen liittyvät rehellisyys ja yleinen ”hyvä käytös”.

Halusin käsitellä tässä tutkielmassa myös partiotyttöjen käyttäytymistä, sillä usein partiotyttöihin liitetään syystä tai toisesta ennakkoluuloinen ja vanhanaikainen käsitys, jonka mukaan partiotyöt ovat siveellisiä ja raittiita. Voi toki olla, että nämä ominaisuudet ovat olennaisessa osassa joidenkin partiotyttöjen käytöksessä, mutta ainakaan haastateltavani eivät kokeneet aiheellisiksi nostaa näitä teemoja keskiöön. Eräs haastateltava tosin mainitsi juuri näihin seikkoihin liittyvistä ennakkoluuloista, joita hän on kohdannut omassa elämässään.

Ehkä kans semmonen et niinku et, no sanotaan näin et en sano itse mitenkään että tykkäisin käyttää vahvasti huumaavia aineita tai alkoholia tai vastaavaa, mut hyvin hämmentävän monesti niinku näin opiskelijaelämässä monet kysyy kommentin, että ”oletko absolutisti kun olet partiolainen”. Ja okei, mä ymmärrän kyl et ehkä se on semmonen kaunis vanhanaikainen mielikuva, että siellä on puhdas partiotyttö, mikä ei tee mitään tämän tyyppistä maailmassa... [naurua] (TYKL/aud/1293, H2)

Halusin nostaa esiin juuri tämän lainauksen, sillä olen itsekin törmännyt partion ulkopuolella vastaavanlaisiin ennakkoluuloihin. Jopa kykyäni toimia esikuvana nuoremmille partiotyöille on kyseenalaistettu esimerkiksi opiskelijaelämälle tyypillisen alkoholinkäytön takia. Partiota pidetään usein partiolaisten itsensä keskuudessa elämäntapana, mutta samalla yhä useammat haluavat korostaa sitä, että partiolaisetkin ovat käyttäytymiseltään aivan tavallisia ihmisiä. Partioharrastuksen parissa käytös saattaa olla hillitympää, varsinkin jos läsnä on lapsia tai nuoria.

Partiotytön ulkonäkö

Jos mietitään sukupuolen performatiivisuutta ja sukupuoli-identiteettiä, on selvää, että monet asiat rakentuvat juuri ulkonäön ympärille. Siksi koin aiheelliseksi tarkastella partiotyttöjen ulkonäköä ja siihen liittyviä seikkoja erillisessä alaluvussa.

Useissa tyttöjen harrastuksissa tyttöjen ulkonäköä säädellään tietynlaisilla kirjoittamattomilla säännöillä (ks. esim. Ojanen 2011a). Partiossa tällainen säätely on

kuitenkin harvinaisempaa, johtuen myös siitä, että ulkona liikkuminen ja retkeily asettavat pukeutumiselle rajoja eri tavalla kuin sisällä tapahtuva toiminta. Halusin selvittää, suhtaudutaanko partiossa kuitenkin eri tavalla joihinkin ulkonäköön liittyviin asioihin, kuten esimerkiksi paljastavaan pukeutumiseen tai meikkaamiseen.

Kyselyssäni pyysin vastaajia valitsemaan heidän mielestään partiotyttöjä hyvin sekä huonosti kuvaavia ominaisuuksia koostamastani listasta. Huonoiten partiotyttöjä kuvaavissa ominaisuuksissa esiin nousivat ulkonäköön ja ulkoiseen olemukseen liittyen epäsiisti ulkomuoto sekä likaisuus. Epäsiistin ulkomuodon oli vastaajien joukosta valinnut peräti 27 kappaletta ja likaisuuden 24 kappaletta. Mielestäni tämä tulos oli jokseenkin yllättävä, sillä partiotyttöjen puhtauteen ja siisteyteen liittyvät käsitykset ovat osaltaan hyvinkin vanhahtavia. Esimerkiksi Suomalaisen Partiotyttöliiton puheenjohtajana toiminut Anni Collan kirjoitti vuonna 1929 ilmestyneessä *Partiotyön opas* -teoksensa kolmannessa painoksessa ”Kaunein on partiotyttö silloin, kun hän on puhtaan ja terveen näköinen.” (Collan 1929, 374). Nykyään tällaiset puhtauteen liittyvät ihanteet eivät kuitenkaan saa partiotoiminnassa samanlaista jalansijaa, vaan tytöt saavat olla likaisia ja savunhajuisia leiriltä kotiin saapuessaan.

Kysyin haastattelussa aikuisilta partiolaisilta muun muassa sitä, miten partiossa kuuluu pukeutua ja saako partiossa meikata. Vastaukset aiheisiin olivat paljon sallivampia kuin olin itse kuvitellut niiden olevan. Haastateltavat korostivat vastauksissaan sitä, että partiossa jokainen saa pukeutua ja meikata haluamallaan tavalla, kunhan toiminnassa on mukana järkeä, eikä sorruta ”övereihin”. Olen itse kuitenkin kohdannut partiossa jonkin verran ennakkoluuloista suhtautumista ihmisiin pelkästään pukeutumisen perusteella, joten epäilen, että haastateltavani korostivat tahallisesti omaa neutraalia suhtautumistaan asiaan, vaikka tietävät, etteivät kaikki ajattele samoin kuin he. Palaan asiaan tarkemmin alaluvussa *Puheen performatiivisuus partiotyttöyden tuottamisen keinona*, jossa käsittelem puheen performatiivisuutta ja tarkoituksellisesti tuotettua kuvaa partiosta.

Kysyessäni haastateltavilta siitä, miten partiossa kuuluu heidän mielestään pukeutua, olivat vastaukset hyvinkin yksiselitteisiä. Kaikki haastateltavat olivat yhtä mieltä siitä, että partioon tulee pukeutua asiallisesti sekä säänmukaisesti, ja kaulassa on aina oltava partiohuivi.

Siis jos kysyttiin et miten pitää pukeutuu ni asiallisesti ja sit tota noi ni sähän sopivasti on se pointti, mikä niinku... (TYKL/aud/1293, H3)

Ja sit jos seuraava kysymys on et toteutuuko tämä, ni ei todellakaan. [naurua] (TYKL/aud/1293, H1)

Haastateltavat halusivat lisäksi painottaa paljon sitä, että partiossa saa olla juuri sellainen kuin itse on, myös pukeutumisen ja meikkaamisen osalta. Kaikenlainen ulkonäkö koettiin partioon sopivaksi, jos se on ”järkevä jollain tasol”.

Mut kuitenkin ehkä niinku oman näköinen pukeutuminen, tai niinku jos ajattelee nyt jotain koloiltoja ni emmä nyt niinku, nii... Et saa näyttää toisaalt myös et millainen on. (TYKL/aud/1293, H1)

Ei oo mitään pukeutumiskoodii, et saa olla niinku oma persoona, mut sillee järkevä jollain tasol. (TYKL/aud/1293, H2)

Onneks nää kaks asiaa voidaan yhdistää, et ne ei oo niinku toisensa pois sulkevii. [naurua] (TYKL/aud/1293, H1)

Oikeastaan haastateltavien mielestä ainoa pukeutumiseen liittyvä ongelma koski liian paljastavaa pukeutumista. Halusin johdatella haastateltavia hieman ja kysyin suoraan, voiko partiossa pukeutua liian paljastavasti. Partiohameista mainittiin, että nekin voivat olla liian lyhyitä, ja rivien välistä saattoi lukea, ettei partiohameen lyhyt helma todellakaan ole suotavaa, kun on kyse asiallisesta partioasuun pukeutumisesta esimerkiksi partioparaatin, kirkkokäynnin tai muun juhlavan tapahtuman yhteydessä.

C: Voiks partios, varsinki ku on kyse tytöist tai nuorist tytöist, ni voiks pukeutuu liian paljastavasti? Oottekste törmänny sellaseen joskus?

Kesäleiril... (TYKL/aud/1293, H2)

Myös partiohame voi olla liian lyhyt. (TYKL/aud/1293, H1)

Joo. (TYKL/aud/1293, H2)

Ja marssissa voi myös joskus olla sellaisia... --- Vähän lyhyempiä... (TYKL/aud/1293, H3)

Sit ehkä kesäleirit on kans semmosii et välillä ehkä on semmoista varustusta että voisi todeta, että voisi olla vähän pidempi housun lahje tai muuta vastaavaa. (TYKL/aud/1293, H2)

Yleisesti haastattelevani ajattelivat, että nuoret tytöt pukeutuvat partiossa hyvin ja asiallisesti. Heidän mielestään nuoremmat tytöt ottavat paljon mallia johtajistaan, ja näin ollen vanhempien johtajien fiksu pukeutuminen heijastuu myös alaspäin.

Ja sit mun mielest se pukeutuminen heijastuu tosi vahvasti siihen et mitkä on niinku johtajat et, et ne varsinki ne teinit ottaa aika paljon mallii niinku sanotaan nyt vaikka kolme-neljä vuotta vanhemmist johtajist. Et must tuntuu et sit ku ne mejjän nuoret johtajat osaa, ainaki täl hetkel he on todella fiksu ja pukeutuu tosi fiksusti kaikki mun mielest, ni sit se vähän ehkä heijastaa kans sinne et se mejjän ihan nuoriso ei pukeudu mitenkää päättömästi. (TYKL/aud/1293, H2)

Pukeutumisen lisäksi koin tärkeäksi kysyä, miten haastateltavat suhtautuvat partiossa meikkaamiseen. Meikkaamiseen suhtauduttiin yleisesti hyväksyen, vaikka omat käytännöt asian suhteen poikkesivat paljon. Yksi haastateltavista totesi, ettei ”lähde mihinkään ilman ripsiväriä”, kun taas toinen haastateltava sanoi meikkaavansa muutenkin ”vain niissä tilanteissa, joissa on aivan pakko”. Erilaisista käytännöistä huolimatta oltiin sitä mieltä, että partiossa, jopa leireillä ja retkillä metsäolosuhteissa, saa meikata, jos niin haluaa tehdä. Itse meikkaamista suurempi huoli oli se, pestäänkö meikit myös pois.

Mut et, sit jos ne meikkaa, ni sit ne meikkaa. --- Toivottavasti ne pesee ne poiski. (TYKL/aud/1293, H3)

Meikkaamisen suhteenkin haastateltavat korostivat sitä, että järkevissä määrin meikkaaminen on tavallista, eikä niin tekemällä erotu massasta, mutta ”överimeikit” koettiin partioon sopimattomiksi.

C: Mut jos joku vaiks tulee just ne meikit naamas ni siihen ei suhtauduta mitenkää eri taval?

Eeei... (TYKL/aud/1293, H2)

No, paitsi jos jossain leiril on niinku jotenki tosi överit meikit, ni kyl sit niinku sit on, katse on vähän pidempi ku semmonen normikatse et ”ok, et miks tol on nyt noin paljon tota” et, ei tarttis. --- Mut nii. Eihän sitä sit jos on vähän meikannut, ni sitä nyt kauheesti edes huomaa yleensä. (TYKL/aud/1293, H1)

Haastateltavat kokivat myös, ettei toisen ulkonäköön liittyvä huomauttelu tai kommentointi ole sopivaa partiossa kuin ainoastaan sellaisissa tilanteissa, joissa on

tarkoitus huomauttaa vääränlaisista retkeilyvaatteista tai -varusteista. Eräs haastateltava kertoi yrittävänsä opettaa nuoremmillekin tytöille, ettei erilaisella tavalla pukeutuvien ihmisten tuijottaminen tai kommentointi ole sopivaa.

Nii ja sit ehkä jos joku rupee kohkaamaan... Ku on ite huomannu sen ni mä oon yleensä ehkä nyt näil mejän teineil se et sit mä sanon vaan et jokanen saa olla semmonen ku haluu, piste. Ja sit se kohkaaminen loppuu yleensä siihen. Et sit yleensä pyrkii oleee ite se ketä rauhottaa. (TYKL/aud/1293, H2)

Et enemminki niist väärist vehkeist voi tulla sit kyl sanottuu et se on eri asia et ”mitä sä ajattelit ku sä tulit tommosil tänne?” (TYKL/aud/1293, H3)

Yhteenvedona voidaan siis todeta, ettei ulkonäköön liittyvillä asioilla tai niiden puimisella ainakaan näennäisesti ole sijaa partiotyttöjen maailmassa. Oman kokemukseni mukaan leiri- ja retkiolosuhteissa kuitenkin jossain määrin ihannoidaan maskuliinisen tyylistä käytännönläheistä pukeutumista ja ulkomuotoa, joten silmäänpistävän naisellinen pukeutuminen aiheuttaa yleensä partiotyöissä jonkinlaisia reaktioita. Joskus tällaisiin ulkonäköseikkoihin liittyviä asioita, kuten liian lyhyitä partiohameita tai sortseja, saatetaan myös puida ja taivastella johtajiston kesken.

Puheen performatiivisuus partiotyttöiden tuottamisen keinona

Edellä olen tarkastellut erilaisia representaation keinoja, joilla partiotytöt pyrkivät rakentamaan itselleen ja ulkopuolisille tietynlaista kuvaa partiotyttöydestä. On kuitenkin tärkeää huomata, etteivät kaikki sukupuolen tai partiotyttöyden tuottamiseen liittyvät keinot ole pelkästään fyysiseen olemukseen tai näkyviin representaatioihin liittyviä.

Partio on harrastus, johon liittyy paljon erilaisia (yleensä positiivisia) mielikuvia ja jonka harrastajat ovat tavallaan sitoutuneet ylläpitämään tietynlaista julkisuuskuvaa partiolaisista (ks. esim. Sinisalo 2014). Näin myös yleinen mielikuva harrastuksesta pysyy positiivisena ja harrastuksen piiriin tulee uusia lapsia ja nuoria. Uskon, että partiolaisia tutkittaessa totuuden esiin kaivaminen on aina vaikeaa, sillä partiolaiset puhuvat ulkopuolisille mielellään harrastuksensa hyvistä puolista tai siitä, miten kaikki ovat erilaisesta olemuksestaan tai taustastaan huolimatta tervetulleita partioon. Varsinkin

jälkimmäisessä haastattelussani tuntui, että haastateltavani halusivat antaa partiosta silotellumman ja sallivamman kuvan, kuin se, mikä itselleni on viimeisen 15 vuoden aikana muodostunut. Jos haastattelussa tulikin esiin joitain partion harrastamiseen liittyviä negatiivisia ominaisuuksia, ne pyrittiin kuittaamaan nopeasti sanomalla, ettei vastaavilta asioilta voida välttyä tyttöporukassa toimittaessa ja että samat ongelmat ovat olemassa myös koulumaailmassa.

Folkloristi Anna Hynninen käsittelee väitöskirjassaan *Minä, lotta, vaimo, äiti: Kerronnan variaatio ja toimijuus aktiivikertojan muistelukerronnassa* Paul Austinin puheaktiteoriaa ja Judith Butlerin performatiivisuusteoriaa mukailleen puheen performatiivisuutta. Hynninen alleviivaa, että esimerkiksi muistelukerronnassa subjektin määritellesä itseään, tärkeää on myös se, mitä kerronnassa jätetään sanomatta. Hynnisen mukaan ”--- se mikä jätetään [minän] määritelmän ulkopuolelle, säilyy silti määritelmän rakenteen tärkeänä osana”. (Hynninen 2017, 72.) Juuri tätä näkökulmaa on mielestäni sovellettava myös partiotyttöydestä puhuttaessa. Mielestäni informanttini jättivät kertomatta moniakin sellaisia asioita, joita olen itse pohtinut partiota harrastaessani ja partiotyttöyttä eläessäni. Puhe, kuten muutkin olemisen ja representoinnin tavat, on aina toistoihin perustuva performatiivi, jota yksilö tuottaa joko vakuuttaakseen itsensä tai jonkun muun jostakin asiasta. Siksi mielestäni näitä performatiiveja ja identiteetin tuottamisen tapoja on syytä tarkastella jossain määrin kriittisesti.

Yksilön identiteetin tuottamisen lisäksi partiotyttöydessä on kyse jossain määrin myös kollektiivisen ja sosiaalisen identiteetin muodostamisesta (ks. esim. Abrams & Hogg 1990). Sosiaalipsykologiasta noussut sosiaalisen identiteetin käsite viittaa juurikin aiemmin mainitsemaani tapaan tuottaa partiosta ulkopuolisille positiivista kuvaa, samalla omaa ja ryhmän itsetuntoa vahvistaen (Abrams & Hogg 1990, 7 & 18). Partiosta puhuessaan tytöt siis sekä rakentavat omaa identiteettiään positiivis-sävytteisillä rakennuspalikoilla kuten naisten voimaannuttamisella, että luovat partiotytöistä ulkopuolisille sellaisen positiivisen kuvan, joka mahdollisesti hyödyttää heitä itseään esimerkiksi työelämään hakeutuessa.

5. PÄRJÄÄJÄTYTÖT PARTIOSSA

Yhteiskunnallisesti tyttöjä määrittävät roolit ja representaatiot ovat kapeampia kuin poikien vastaavat. Tytöt ovat kautta aikojen olleet sidottuina kotiin, omaan huoneeseen tai vastaavaan yksityiseen tilaan, kun taas poikien on ollut helpompi ottaa haltuun ja käyttää julkista tilaa omaan toimintaansa. (Esim. Ojanen 2011b, Saarikangas 2006.) Esimerkiksi sosiologi Sari Näre kirjoittaa *Letit liehumaan! Tyttökulttuurit murroksessa* -antologiassa siitä, miten naisten normatiivinen kontrolli on länsimaisille yhteiskunnille tyypillinen naisten toiminnan rajoittamisen strategia (Näre 1992, 29). Tyttöjen ja naisten normatiivinen ja sosiaalinen kontrolli perustuvat Näreeseen mukaan tyttöjen maineen uhanalaisuuteen. Tyttöjen maineesta puhutaan usein moralisoivaan sävyyn ja esimerkiksi katolilaisten maiden kulttuureille tyypillistä on, että nainen tarvitsee ulkona liikkuaan esiliinan tai saattajan, sillä naiselle ei ole hyvän maineen edellyttämää käytöstä liikkua yksin ulkona. (Näre 1992, 29-30.) Tällainen ajattelutapa on ollut vallalla myös suomalaisessa kulttuurissa, vaikkakin nykyään naisten liikkumista julkisessa tilassa ei nähdä enää yhtä kummallisena. Tällaisten kulttuuriimme piiloutuvien merkitysten takia yhä edelleen 2010-luvulla tuntuu, että tytöt ja naiset tarvitsevat erityisiä paikkoja ja kulttuureja pystyäkseen vapautumaan yhteiskunnan asettamista odotuksista. Halusinkin tutkielmallani korostaa sitä, miksi tyttöpartio toiminta on tässä suhteessa erilainen kasvuympäristö, ja miten partion harrastaminen tyttöporukassa antaa tytöille ja naisille mahdollisuuden toimia myös ”epäsopiviksi” miellettyillä tavoilla.

Tyttötutkimuksessa esiintyy 1990-luvun lopulta alkaen termi ’uudet tytöt’, jolla viitataan ”itsevarmoin, tilaa haltuun ottaviin, ääntään käyttäviin, päämäärätietoisin (keskiluokkaisiin) tyttöihin, jotka ovat uhka pojille ja perinteiselle sukupuolijärjestykselle” (Käyhkö 2011, 104). Tähän uuteen tyttöyteen linkittyy läheisesti myös pärjääjätyttöyden termi, jolla on myös juurensa 1990-luvun sukupuolentutkimuksellisessa keskustelussa. Mielestäni partiotytöissä toteutuvat täydellisesti sekä uuden tyttöyden että pärjääjätyttöyden diskurssit. Kuten edellä olevasta luvusta käy ilmi, myös kyselyni vastaajat olivat samaa mieltä valitessaan partiotyttöihin sopivia ja epäsopivia ominaisuuksia. Päällimmäisinä esiin nousivat ominaisuuksista muun muassa itsevarmuus ja rohkeus, jotka ovat kuin oppikirjaesimerkkejä uuden tyttöyden diskursseista.

Partio on harrastus, jossa tytöiltä vaaditaan tietynlaista kovuutta ja tilannetajua. Joskus partiossa tulee vastaan tilanteita, joissa täytyy toimia esimerkkinä nuoremmille ja olla näyttämättä negatiivisia tunteitaan. Esimerkiksi kurjan sään tai jonkin vastoinkäymisen tai onnettomuuden sattuessa on tärkeää, että johtaja pitää yllä positiivista henkeä, kannustaa tyttöjä, eikä ainakaan lannista omalla käytöksellään muiden mielialaa. Tällaisten kokemusten ja ajatusten siivittämänä halusin tarkastella sitä, miten pitkälle viety kaikesta selviytyvän pärjääjätytön ihanne tyttöpartiolaisten keskuudessa on, ja liittyykö päällisin puolin positiiviseen ilmiöön myös negatiivisia puolia.

Halusin lähteä käsittelemään pärjääjätyttöyttä sekä osaamisen ja suorittamisen vaatimuksia tyttöpartiolaisten keskuudessa. Yllätyksekseni aineistostani ei noussut esiin niin vahvoja pärjäämiseen liittyviä diskursseja kuin olin kuvitellut. Vastauksissa näkyivät lähinnä partion kautta saadun monipuolisen osaamisen korostaminen sekä se, miten tärkeäksi koetaan ilman poikia tai miehiä pärjääminen. Seuraavissa alaluvuissa esittelen näitä tuloksia tarkemmin.

Osaaminen ja pärjääminen partiotyttöjä määrittävinä ominaisuuksina

Koulumaailmasta tehdyissä tutkimuksissa on käynyt ilmi, että tyttöjä sosiaalistetaan opettajien toimesta eri tavalla kuin poikia. Tyttöjä koulumaailmassa määrittävät roolit ovat kapeampia, eikä tyttöjä rohkaista samalla tavalla rikkomaan rajoja ja ajattelemaan itsenäisesti kuin poikia rohkaistaan. (Käyhkö 2011, 90.) Esimerkiksi sosiologi Mari Käyhkö kirjoittaa *Entäs Tytöt: Johdatus tyttötutkimukseen* -teoksen artikkelissaan *Koulu tyttötutkimuksen näyttämönä* tyttöjen sosialisatiosta ja koulumaailman näennäisestä tasa-arvosta. Käyhkön mukaan kouluinstituution virallisista tasa-arvotavoitteista huolimatta tyttöjä kasvatetaan kouluissa eri rooleihin kuin poikia. Koulumaailma säätelee tytöille sopivia olemisen ja liikkumisen tapoja, jotka vaikuttavat myös tyttöjen toimijuuteen. Koulussa tytöt ja pojat nähdään lähtökohtaisesti erilaisina ryhminä, joita sosiaalistetaan tiettyihin sukupuolirooleihin. (Käyhkö 2011, 89-93.) Muun muassa näiden tutkimustulosten pohjalta syntyi ajatus osoittaa tutkielmalla se, miksi partio on tytöille hyödyllinen harrastus, joka mahdollistaa erilaisen toimintakulttuurin kuin mihin koulussa on totuttu. Vastaajani olivat niin kyselyssä kuin haastattelussakin sitä mieltä, että

tyttöpartio toiminta muokkaa esimerkiksi tyttöjen itsetuottamusta ja kykyä suoriutua sellaisista tehtävistä, joita ei tyypillisesti mielletä naisten osaamisalueeksi.

Aineistossani esiin nousivat useat viittaukset siihen, että partiossa on opittu erilaisia taitoja ja omaksuttu luonteenpiirteitä, joita muualla elämässä ei välttämättä olisi tullut omaksuttua. Vastaajat kokivat, että näillä taidoilla ja partiossa opittujen olemisen tapojen kautta he ovat kehittyneet ihmisinä sellaisiksi kuin nyt ovat. Myös pärjääminen ja pystyminen koettiin tärkeinä partiossa opittuina asioina, jotka mielletään nykyään osaksi omaa identiteettiä. Kyselyssäni kysymykseen ”*Millä tavoin partioharrastus on muokannut identiteettiäsi?*” (kysymys 9) on vastattu muun muassa seuraavasti:

Tiedän mitä osaan ja mihin pystyn ja uskallan tuoda osaamistani esille sekä luotan itseeni osaamiseni puitteissa. En epäröi tarttua joissain yhteyksissä epänoiselliseksi miellettyihin asioihin mikäli haluan sen oppia tai tiedän että osaan homman hoitaa enkä välitä siitä mitä muut ajattelevat asiasta tai minkä sukupuolen hommaksi muut sen mieltävät. Partiossa saan tehdä juuri sellaisia asioita joista tykkään ilman että kukaan kyseenalaistaa sen tekemistä sukupuoleni takia---. (TYKL/spa/1199)¹²

On antanut minulle itsetuottamusta sekä uskoa siihen, ettei ole mitään mitä ei voisi tehdä, kun vaan ottaa asiat hoitaakseen. Opettanut että minä osaan ja minä pystyn. (TYKL/spa/1199)

Se on auttanut minua kehittymään ryhmänjohtamista vaativissa tehtävissä, vahvista[n]ut itsetuntoani ja vahvistanut ajattelua, että osaan ja voin tehdä paljon eri asioita. (TYKL/spa/1199)

Kehittänyt itsetuntemusta, rohkeutta ja vuorovaikutustaitoja sekä uskoa omiin mahdollisuuksiin vaikuttaa ja pärjätä elämässä. (TYKL/spa/1199)

--- Se että osaa pärjätä luonnossa eri olosuhteissa--- (TYKL/spa/1199)

Hieman samankaltainen kysymys kyselyssä oli ”*Kerro millaisia positiivisia vaikutuksia partion harrastamisella on ollut sinuun*” (kysymys 11). Informantit vastasivat tähän kysymykseen hyvin samankaltaisesti kuin aiemmin mainittuun kysymykseen 9. Erityisesti vastauksissa korostuivat erilaiset käytännön taidot, joista on ollut hyötyä partion lisäksi muuallakin elämässä.

¹² Kyselyn vastausten lainauksissa en ole eritellyt vastaajia lainkaan, vaan käsitellyt eri kysymysten vastauksia kysymyskohtaisesti, jotta vastaajien tunnistamisen riski olisi pienempi.

Käytännön asioiden osaaminen, maalaisjärjellä ajattelu (TYKL/spa/1199)

--- Partiossa olen oppinut myös hyviä taitoja (mm retkeily- ja ensiaputaidot). --- (TYKL/spa/1199)

--- Lisäksi oppinut valtavan paljon monenlaisia ihan käytännön asioita. (TYKL/spa/1199)

--- Partio on opettanut minulle (jo nuorena) yhteistyökykyjä ja monia käytännön taitoja mm. purjehdukseen ja retkeilyyn liittyen. (TYKL/spa/1199)

Opittujen taitojen lisäksi informantit korostivat erityisesti sitä, että tyttöpartiolaisena hienoa on se, että pärjätään erilaisissa tilanteissa ilman miesten apua. Aikuisia nuotiotyttöjä haastatellessani nousi esiin erityisesti se, että lippukunnan toimintaa ei voitaisi muuttaa niin, että mukaan tulisi myös miehiä, koska miesten arveltiin epäilevän naisten kyvykkyyttä hoitaa asiat itse. Eräs informanteista totesi haastattelussa: ”Miettikää nyt ku mies tulis kertoo [lippukunnanjohtajan nimi] miten lippukuntaa kuuluu johtaa, ni...” Myös kyselyssä esiintyi paljon vastauksia, joissa korostettiin sitä, miten hienoa on nimenomaan pärjätä tyttöporukalla, ilman miehiä. Muun muassa seuraavanlaisia vastauksia sain kyselyssäni kysymykseen ”*Kerro, millä tavalla mielestäsi harrastaminen tyttöporukassa eroaa sekalippukunnassa tai sekaporukassa toimimisesta*” (kysymys 13).

Girls can -asenne vahvistuu. --- (TYKL/spa/1199)

Tyttöporukassa ei tietyllä tavalla tarvitse miettiä kirjoittamattomia sääntöjä ”miesten ja naisten töistä” esimerkiksi retkellä, koska tytöt voivat ja saavat hoitaa kaikki hommat. --- (TYKL/spa/1199)

Vaikea määritellä tarkasti, mutta silloin vallalla on ehkä enemmän ”hei kyllä me tytöt tää homma hoidetaan”-asenne. --- (TYKL/spa/1199)

Myös haastateltavani olivat pitkälti samaa mieltä, esimerkiksi eräs haastateltavista totesi, että ”--- sitä paitsi me ollaan ylpeit siit et me selvittääm tyttöinä. --- Et ei me tarvita tähän niit jätkii”. Aineiston perusteella voidaan siis todeta, että partiotyttöjen mielestä harrastuksen parhaaseen antiin kuuluvat partiossa opitut taidot ja kokemus siitä, että tyttönä ja naisena voi pärjätä myös ilman miesten apua. Käymäni keskustelut yhteislippukunnissa toimivien partiolaisten kanssa vahvistivat tätä vastakkainasettelua. Vaikka työt haluttaisiin jakaa reilusti sukupuoleen katsomatta, tulee retkillä ja leireillä usein automaattisesti jakauduttua tekemään ”miesten töitä” poikaporukalla ja ”naisten töitä” naisporukalla.

Pärjääjättyöden yhteydessä on myös käsiteltävä puheen performatiivisuutta, ja sitä, miten partiotytöt itse puhuvat harrastuksestaan. Edellä olevissa lainauksissa informanttini käyttävät puheen performatiivisuutta vahvistaakseen tyttöjen pystyvyyttä. Useissa kyselyvastauksissa oli mainittu tyttöjen keskinäiseen pärjäämiseen liittyviä diskursseja, jotka ääneen sanomalla informantit vahvistavat, että jokin asia todella on näin. Mitä useampaan kertaan jokin asia toistetaan, sitä uskottavammaksi se muuttuu sekä itselle että muille. Kertomalla siitä, että tytöt pärjäävät itsenäisesti ilman poikia, informantit sekä vakuuttelevat tätä asiaa itsellensä ja yhteisöllensä että todistelevat ulkopuolisille asian olevan näin.

Uhrautumisen eetos ja kieltäytymisen kieltö

Idea käsitellä uhrautumisen ja kieltäytymisen tematiikkaa analyysissä lähti Karoliina Ojaseen tallityttö tutkimuksesta, jossa Ojaseen kertoo tallityttöistä reippaina uhrautujina, joilla ei ole harrastusympäristössään välttämättä mahdollisuutta kieltäytyä heille annetuista tehtävistä (Ojaseen 2011a, 196-204). Tämän luvun otsikkokin sai innostuksensa Ojaseen tutkimuksesta, jossa hän nostaa esiin juuri sanaparit 'uhrautumisen eetos' ja 'kieltäytymisen kieltö'. Huomasin Ojaseen tekstissä paljon yhtäläisyyksiä omaan kokemukseeni partiotoiminnasta. Molemmissa harrastuksissa arvostetaan ahkeruutta ja reippautta, kykyä tarttua toimeen ja pärjätä ilman muiden apua. (Ojaseen 2011a, 196-198.)

Moderniin tyttöyteen sisältyy tietynlainen uhrautumisen eetos, jonka yhteydessä voidaankin puhua jo aiemmin mainitusta altruistisesta individualismista. Esimerkiksi Sari Näre ja Jaana Lähteenmaa määrittelevät altruistisen individualismin seuraavasti: "Altruistisella individualismilla tarkoitamme vastuurationaliteetin läpäisemää yksilöllisyyttä, jossa pyritään oman elämän hallintaan vahingoittamatta ympäristöä ja mahdollisesti jopa edistämällä sen hyvinvointia" (Lähteenmaa & Näre 1992, 330). Karoliina Ojaseen kuvaa myös *Katsaus tyttö tutkimuksen suomalaiseen historiaan ja keskusteluihin* -artikkelissaan altruistista individualismia mielestäni hyvin osuvasti sanomalla, että "--- tyttö kulttuureille ja tytöksi kasvamiselle on ominaista itsen ja muiden intressien samanaikainen huomioiminen" (Ojaseen 2011b, 17).

Kyselyä toteuttaessani en vielä osannut kysyä tarkasti uhrautumiseen tai kieltäytymiseen liittyviä asioita, mutta jälkimmäisen haastattelun kysymyksiä laatiessani mietin teemojen toteutumista partioharrastuksessa ja päädyin kysymään niistä haastateltaviltani. Haastattelussa asiasta nousi esiin mielenkiintoisia näkemyksiä. Haastateltavat kokivat, ettei partiossa ole varsinaista uhrautumisen eetosta tai kieltoa kieltäytyä projekteista tai pesteistä, joita tarjotaan tehtäviksi. Partion kerrotaan ennemminkin olevan harrastus, jonka avulla on opittu sanomaan ei, vaikka tämä oppiminen on usein tapahtunut kantapään kautta.

--- Mut se on ehkä semmonen et sen ehkä joku oppii niinku sitä mukaa ku sä niinku teet ja sit ku sä ehkä otat liikaa, ni sit sä myös opit sen, et osaan sanoo ei. Jossain kohtaa se tulee, et sä sanot ekaa kertaa ei ja sit sen jälkeen sä tajuut et tä on ihan ok sanoo ei. (TYKL/aud/1293, H2)

Eräs haastateltava mainitsee myös, että partiossa asioihin saatetaan suostua esimerkiksi miellyttämisen halusta, vaikka tekemistä olisi jo ennestäänkin liikaa.

Mä sanoin kaikkeen joo. Sit se oli ehkä semmost, en tiedä olikse jotain miellyttämishaluu, vai olikse vaan jotain et en halua sanoa ei, vaan olen innoissani aina kaikesta, ja sit ehkä tajuu vähän viiveellä et nyt mul on viis eri tekemist ja mul kannattais ehkä olla vaan kaks. (TYKL/aud/1293, H2)

Partiossa ei siis varsinaisesti ole samanlaista ilmapiiriä, kuin esimerkiksi hevostalleilla Ojasen tutkimuksen mukaan. Partio koetaan ympäristönä, jossa on turvallista opetella sanomaan ei ja kieltäytyä tarjotuista vastuutehtävistä ilman, että se vaikuttaa omaan maineeseen tai arvostukseen partiolaisena. Ilmapiiri on kuitenkin ollut ennen tässä mielessä erilainen ja eräs vastaajista mainitsikin, että kieltäytymisen yhteydessä saattaa pelätä sitä, että oma maine kärsii kieltäytymisen johdosta.

--- Emmä tiedä siinäki voi tietysti niinku tapa- toimintakulttuuri olla vähän muuttunut vuosien varrella et, et... Et sit jos kieltäytyy jostain hommast, et saaks sit tosi huonon maineen tavallaan et jos kieltäytyy, mut emmä nyt sanois et nykyään. --- (TYKL/aud/1293, H1)

Haastateltavat kokivat myös kieltäytymisen positiivisena asiana, sillä kieltäytyminen on parempi kuin se, että suostuisi tekemään jotain, eikä tekisi sitä kunnolla.

Mieluummin kieltäytyy ku ottaa sen vastaan eikä hoida. (TYKL/aud/1293, H2)

Vaikka kieltäytymiseen suhtauduttiinkin haastateltavien keskuudessa positiivisesti ja se miellettiin hyväksi taidoksi, joka on täytynyt opetella, liittyy kieltäytymiseen silti edellisiin lainauksiin viitaten myös jonkinlaisia stigmoja. Eräs haastateltavista mainitsee haastattelussa, että ”hyvin perusteltu kieltäytyminen on ihan ok”. Päällimmäisenä haastateltavien mielipiteistä jää siis sellainen kuva, että kieltäytyminen on hyväksyttävää, kunhan kieltäytymiselle on olemassa jokin pätevä syy. Haastateltavista eräs mainitsee oheisessa keskustelussa myös omien voimavarojensa tuntemisen, joka koetaan hyvänä syynä kieltäytyä vastuutehtävistä tai uusista pesteistä. Kun kyselyvastauksista käy ilmi, että partiotyöissä arvostetaan nimenomaan ahkeruutta, niin voidaankin todeta, että kieltäytymistä ei pidetä suotavana, mutta ilmapiiri sen suhteen on mitä todennäköisimmin muuttunut viime aikoina. Nykyään kieltäytyminen omaan jaksamiseen viitaten on perusteltua, eikä se aiheuta partiotyttöyhteisössä yksilön arvostuksen laskua, kuten esimerkiksi tallityttöyhteisöistä tehdyissä tutkimuksissa on osoitettu (Ojanen 2011a, 200-201). Altruistisen individualismin johdosta partiotytöt pyrkivät kuitenkin tekemään parhaansa yhteisön hyväksi ja kieltäytyminen onkin lopulta harvinaisempaa kuin uusien asioiden tekemiseen suostuminen. Altruistiseen individualismiin voidaan kuitenkin linkittää myös se, että omasta ja myös muiden jaksamisesta halutaan pitää huolta, eikä ihmisiä näin ollen painosteta tai pakoteta ottamaan harteilleen vastuita tai velvollisuuksia.

6. PARTIO TYTTÖJEN OMANA TILANA

Käsittelen tässä alaluvussa partioharrastuksen tiloja sekä fyysisinä että henkisinä ulottuvuuksina. Sen sijaan, että tila rajoittuisi vain fyysiseen toimintaympäristöön, se saa myös henkisiä ulottuvuuksia. Partioharrastuksen tiloihin kuuluvat totta kai fyysiset paikat, kuten partiokolo, joissa partiotoimintaa tehdään, mutta lisäksi myös partion harrastamisen ilmapiirin voidaan lukea kuuluvan tähän tilan määritelmään.

Sosiologi Henri Lefebvren klassisen määritelmän mukaan tila on sosiaalinen ja sosiaalisesti tuotettu. Tilaa käsitteenä ei siis voi rajata mihinkään fyysiseen toimintaympäristöön, vaan sosiaalinen ulottuvuus vaikuttaa tilan muodostumiseen. Lefebvren mukaan sosiaalisilla suhteilla on vaikutus tilaan, ja tila taas osaltaan muokkaa sosiaalisia suhteita. (Lefebvre 1991, 103.) Näin ollen voidaan ajatella myös kaikkien partioharrastuksen tilojen olevan sosiaalisesti tuotettuja. Jokaisen partiotytön kokemus samasta tilasta, esimerkiksi partiokolosta tai koulutusalukselta, saattaa siis olla erilainen riippuen hänen sosiaalisista suhteistaan ja representaatioistaan.

Niin kyselyssä kuin aikuisten partiolaisten haastattelussakin nousi esiin yllättävän paljon näkökulmia siitä, miten tyttöporukassa toimiminen on sekä fyysisesti että henkisesti turvallisempaa kuin seka- tai poikaporukassa toimiminen. Useat kyselyn vastaajat näkivät tyttöpartion positiivisena asiana sen, että tytöt saavat kasvaa omana itsenään ilman jatkuvaa esittämisen tarvetta. Esiin nousi myös negatiivisia piirteitä tyttöpartio toiminnan ilmapiirissä. Muun muassa näitä teemoja käsittelen tarkemmin seuraavissa alaluvuissa.

Tilat partiossa

Avatakseni tyttöjen partioharrastuksen tiloja on ensin käytävä läpi, mitä kaikkea tilan käsite voi tyttötutkimuksen mukaan pitää sisällään. Tilan käsitteen määrittelevät hyvin Lefebvren lisäksi esimerkiksi Anna Anttila, Karoliina Ojanen, Helena Saarikoski ja Senni Timonen artikkelissaan *Tyttöjen juttuja. Tyttökulttuurin monimuotoiset tilat*. Heidän mukaansa tilalla tarkoitetaan ”moniulotteista ja merkityksellistä sosiaalista paikkaa”, joka saa muotonsa ”sosiaalisten käytäntöjen ja paikan kohtaamisessa”. (Anttila & Ojanen & Saarikoski & Timonen 2011, 135-136; ks. myös Saarikangas 2006.) Kun tähän tilan

määritelmään lisätään kansatieteen kolme ulottuvuutta, eli aika, paikka ja sosiaalinen sidonnaisuus, voidaan todeta myös, ettei tila ole ajasta ja yhteiskunnallisesta tilanteesta riippumaton asia, vaan tilat muokkautuvat suhteessa niiden käyttäjiin ja käytön ajankohtaan.

Partiossa toimitaan monenlaisissa tiloissa, joita määrittävät erilaiset käytännöt. Aiemmin mainitsemani partiokolo on yksi esimerkki fyysisestä tilasta, jossa partiotoimintaa toteutetaan. Kaikilla tutkimillani lippukunnilla partiokolot sijaitsevat kaupungin keskustassa, ja sillä tavoin ne myös poikkeavat paljon partioharrastukselle tyypillisemmistä toimintatiloista, jotka sijaitsevat usein luonnossa. Kaupungissa ja luonnossa tapahtuvan partiotoiminnan lisäksi tutkimilleni lippukunnille on yhteistä toiminta merellä. Merellä partiotoiminta tapahtuu lippukuntien omilla koulutusaluksilla; isommilla purjeveneillä, jollilla sekä moottoroiduilla turvaveneillä. Lisäksi partiotoimintaan kuuluu olennaisesti toimiminen metsässä ja muualla luonnossa. Keskityn kuitenkin tässä luvussa käsittelemään merellä tapahtuvaa partiotoimintaa, sillä siinä on mielestäni parhaiten nähtävissä tyttöpartiotoiminnan erityispiirteitä.

Tyttöpartioliippukuntien koulutusaluksilla purjehdittaessa miehistö koostuu yleensä kokonaan tytöistä, aivan kuten muukin partiotoiminta toteutetaan tyttöpartioliippukunnissa ilman poikien läsnäoloa. Merenkulkutaitojen erityisyys tyttöjen meripartiotoiminnassa nousi moneen kertaan esiin aineistossani, joten päätin kiinnittää hiukan huomiota myös siihen, millaisia tiloja koulutusalukset ovat, ja mitä erityistä partiotytöt ovat niissä kokeneet.

Jälkimmäisessä toteuttamassani haastattelussa eräs koulutusaluksen kipparina toimiva haastateltava totesi, että kokonaan naisista koostuva purjeveneen miehistö herättää usein mielenkiintoa ja hämmästelyä vierasvenesatamissa. Varsinkin partion ulkopuoliset henkilöt ovat usein tarjoamassa apuaan rantautumistilanteissa, eikä oikein uskota, että tytöt pärjäävät keskenään veneellä.

--- Jotenki niinku partiotyttöjen ja ulkopuolisten mieshenkilöiden välillä on kyllä ollut sellaisia epäilyksiä, esimerkiks veneellä et niinku pitäiskö teitä nyt vähän tulla auttamaan. ”Ei tarvitse tulla auttamaan!”. [naurua] Pärjäämme! (TYKL/aud/1293, H1)

Samankaltaisia kokemuksia löytyy myös muilta meripartiota harrastavilta tytöiltä, eikä ilmiö ole aivan vieras itsellenikään. Haastattelussa kerrotun tavoin ihmiset ovat usein hyvin alttiita auttamaan naisista koostuvia miehistöjä, ja samalla pelkästään naisten mukanaoloa vähätellään ja merenkulkutaitoihin liittyvää osaamista kyseenalaistetaan. Muistan kuulleen tarinoita, joissa lippukuntamme koulutusaluksen kippareilta on vierasvenesatamissa tivattu, mitä pätevyysnäytteitä nuorella naisella muka on purjevereen päälliköintiin.

Koulutusalueet ovat tiloina erityisen mielenkiintoisia siksi, että ne liikkuvat paikasta toiseen, eikä niiden kanssa yleensä olla pysähdyksissä, vaan matkalla jonnekin. Alus saattaa olla tilana hyvinkin erilainen riippuen siitä, onko se liikkeessä vai satamassa tai ankkurissa. Merellä ollessa koulutusalue voi tilana tuntua erilaiselta kuin satamassa yöpyessä, sillä muiden, ulkopuolisten, ihmisten läsnäolo vaikuttaa tilan kokemiseen. Kuten aiemmin tilan käsitettä esiteltäessä kirjoitin, sosiologi Henri Lefebvre toteaa tilan olevan fyysisen ympäristön lisäksi sosiaalisesti tuotettu. (Lefebvre 1991, 103.) Näin ollen tilat rakentuvat suhteessa toisiin ihmisiin – heidän läsnäolonsa tai sen puutteeseen.

Koulutusalueilla tapahtuvassa partiotoiminnassa keskeisessä roolissa on turvallisuus. Alusten päällystön tehtävänä on pitää huolta purjehtijoiden fyysisestä turvallisuudesta tarkkailemalla navigointia, aluksen ohjaamista ja purjeiden käyttöä. Samalla kippareiden ja förstien tehtävänä on huolehtia myös turvallisuudesta ilmapiiristä koulutusalueella. Turvalliseen ilmapiiriin kuuluu esimerkiksi se, ettei kenenkään tarvitse hävetä taidottomuuttaan tai epäonnistumisia, sillä ne kuuluvat asiaan, kun ollaan harjoittelemassa purjehdusta ja merenkulkutaitoja. Merellä, aluksen liikkeessä, näihin asioihin onkin helpompaa vaikuttaa kuin satamassa, muiden ihmisten keskuudessa. Satamassa tapahtuva naisten purjehdustaitojen ihmettely saattaa jopa vaikuttaa negatiivisesti aluksella vallitsevaan turvalliseen ilmapiiriin, jos aluksen kipparin taitoja kyseenalaistetaan ulkopuolisten toimesta.

Tilat ovat mielestäni tärkeä osa tyttöpartion kulttuuria kuvaillessa ja hahmotellessa, sillä ne ovat niitä paikkoja, joissa harrastusta tehdään, ja joissa partiotyttöjen identiteetit rakentuvat. Olen itse kokenut, että edellä mainitut tyttöpartion tilat; kolot, luonto ja koulutusalueet, ovat paikkoja, joissa voi rohkeasti tuoda esiin omaa persoonaansa sekä omaa osaamattomuuttaan. Tyttöpartion tiloissa epäonnistumisia ei juuri tarvitse pelätä,

eikä kenenkään tarvitse esittää olevansa jotakin, mitä ei oikeasti ole. Juuri nämä tilat, niiden yksityisyys ja turvallisuus, ovat mielestäni osa niistä syistä, minkä takia informanttini kokevat tyttöpartion harrastamisen niin mielekkäänä ja kasvattavana.

Tuntuu, että tytöt ovat vielä reippaampia ja valmiimpia ryhtymään melkein mihin vain hommiin tyttölippukunnissa. Ei ole miesten ja naisten töitä... Ehkä epäonnistumisen pelko on pienempi. (TYKL/spa/1199)

Tyttöporukassa tekemisessä on parempi meininki. Kenenkään ei tarvitse kilpailla toisen sukupuolen huomiosta, esittää mitään roolia toisen sukupuolen takia jne. Tekeminen on tasapuolista, kaikki huomioidaan omien taitojen mukaan, ei iän, sukupuolen tms. (TYKL/spa/1199)

Sen lisäksi, että olen käsitellyt tyttöpartion tiloja fyysisinä toimintaympäristöinä ja henkisenä ulottuvuutena, voidaan tila nähdä myös sosiaalisena vuorovaikutuksena, jolloin syntynyt tila on tyttöjen oma kulttuuri. Anttila, Ojanen, Saarikoski ja Timonen kuvaavat edellä mainitussa artikkelissaan tyttökulttuurin tiloja seuraavasti: ”Ne [tyttökulttuurit] luovat tytöille mahdollisuuksia toisenlaiseen yhdessäoloon kuin sekaryhmissä toimiminen; niistä muodostuu tyttöjen sosiaalisia saarekkeita.” (Anttila & Ojanen & Saarikoski & Timonen 2011, 135). Tyttöpartiossa ei siis oikeastaan ole kyse pelkästään harrastuksesta vaan kokonaan erilaisesta tavasta olla ja toteuttaa itseään kuin muissa tiloissa ja ympäristöissä on mahdollista.

Eroja tyttö- ja poikapartiotoiminnassa

Tyttö- ja poikapartiotoimintaa tarkastellessa on lopulta melko vaikeaa pukea sanoiksi niissä esiintyviä eroja. Olen itse toiminut sekä tyttö- että poikapartiolippukunnassa ja koen, että minulla on jonkinlainen ennakkokäsitys siitä, miten toimintaa toteutetaan eri tavoilla. Yksinkertaisimmillaan partiotoiminnan erojen voidaan todeta johtuvan siitä, että tytöille ja pojille tehdään partiossa erilaista ohjelmaa. Virallinen Suomen Partiolaisten partio-ohjelma on kaikille sama, mutta ryhmän johtajan on mahdollista poimia sieltä omalle ryhmälleen sopivimmat aktiviteetit ja suoritustavat (www3). Tytöillä toiminta painottuu kärjistetyksi varsinkin nuorempana askarteluun ja muiden kädentaitojen opetteluun, kun taas pojilla toiminta saattaa olla huomattavasti rämäpäämpää ja vauhdikkaampaa.

Toiminta on ehkä vähän enemmän mukavuusalueella pysymistä eikä niin rajua meininkiä mitä poikalippukunnissa. (TYKL/spa/1199)

Pelkästään tyttöjen kanssa toimiessa tulee helpommin otettua huomioon esimerkiksi hieman ylellisyyttä, esimerkiksi kauneudenhoitoon liittyviä juttuja. Mitä vanhempia ollaan, niin sitä vähemmän on eroa ollaanko seka vai tyttöporukassa. Nuorempana ero oli selkeämpi. (TYKL/spa/1199)

Osa tekemisistä tyttömäisempiä, esim enemmän askartelua ja vähemmän puutöitä. (TYKL/spa/1199)

Tytöt on aina tyttöjä. Poikien seurassa meininki on rempseämpää. (TYKL/spa/1199)

Samaa mieltä olivat myös ensimmäisen haastatteluni seikkailijatytöt, joiden mielestä partiotoiminta tyttöporukassa on kivempaa.

Osa oli sitä mieltä, että ei haluaisi koskaan mennä sekapartioon. Osa mietti, että ajatus ei ole mahdoton, mutta mieluiten he silti ovat tyttöryhmässä. Selvää oli, että sekaryhmissä ja isoilla leireillä on erilaista kuin pelkästään tyttöjen kesken. Poikia pidettiin sähläävämpänä kuin tyttöjä. Tyttöjen kanssa toimiminen on kivempaa. (Saara Vuorisen havainnointimuistiinpanot)

Mitä vanhemmaksi partiossa kasvetaan, sitä enemmän ohjelmasta tulee teoriapainotteista erätaitojen ja merenkulkutaitojen opettelua ja erot eri sukupuolten suorittamassa ohjelmassa hälvenevät. Jotkin toimintaan liittyvät erot pysyvät mukana kuitenkin, vaikka toimijat olisivat aikuisia. Toki on olemassa myös yksilöllisiä eroja, eikä kaikkia tyttö- ja poikapartiolaisia voi yrittää tunkea samaan muottiin. Nykyään partiopiireissä kuuleekin usein kritisoitavan jakoa lippukuntiin sukupuolen perusteella. Myös osa kyselyni vastaajista oli selkeästi sitä mieltä, että sukupuolen mukaan eriteltyt lippukunnat eivät ole hyvä asia, vaan yhteislippukunnissa on parempi ilmapiiri.

Mielestäni sekalippukunnissa osataan myös ottaa kaikki mukaan paremmin. (TYKL/spa/1199)

Vain tyttöporukassa on myös huonot puolensa: tytöillä tuntuu olevan oma salaileva tapansa käsitellä esimerkiksi epäonnistumisia yhteisissä asioissa, kun taas pojat puhuvat asioista ehkä suoremmin. Samoin kuin työyhteisössä, olisi partiossakin välillä virkistävää saada toisen sukupuolen näkökulmaa asioiden hoitamiseen. (TYKL/spa/1199)

Sekaporukka haastaa huimempiin hankkeisiin, esim. pidempiin vaelluksiin, suurempiin rakenteluihin. Vuorovaikutus on usein myös hieman toisenlaista. (TYKL/spa/1199)

Sekalippukunnissa sukupuoliroolit eivät ole niin selkeitä kuin tyttö- tai poikalippukunnissa. (TYKL/spa/1199)

Kysyin sekä kyselyssä että aikuisten haastattelussa tyttö- ja poikapartiotoiminnassa mahdollisesti esiintyvistä eroista. Esiin nousi paljon näkemyksiä siitä, että tytöt tekevät asiat poikia ”jämpömmän” ja ”suunnitelmallisemmin”. Aineistossani tuotiin esiin paljon tyttöjen ja poikien toteuttaman partiotoiminnan eroja juuri suunnitelmallisuuden kautta.

Et pojat vetää mutkat suoriks tämmösis asiois --- (TYKL/aud/1293, H1)

Et ehkä niinku se suunnitelmallisuus, se on se suurin ero. (TYKL/aud/1293, H2)

Tytöillä toiminta suunnitelmallisempaa kuin sekaporukoissa. (TYKL/spa/1199)

Tyttöjen partiotoiminta siis koettiin kyselyn vastaajien ja haastateltavien keskuudessa paljon poikien partiotoimintaa suunnitelmallisempaan. Lisäksi haastattelussa informantit mainitsivat, että tytöt asettavat itselleen suurempia tavoitteita partiotoiminnan toteuttamisen suhteen.

Joo ja sit se saattaa olla myös rankempi homma sille tytölle, koska se tyttö yrittää tehdä sen kuitenkin, niinku, ku pojalle riittää vähempikin. --- Et se niinku et mitä haetaan sit, mihin lopputulokseen pyritään, ni pojalle riittää puolet siitä mitä- mihin se tyttö pyrkii siin samassa asiassa. (TYKL/aud/1293, H3)

--- tytöil on hirveen selkeesti jokaisel aina joku semmonen tavoite, mitä ne hakee. --- Tytöil on semmonen et he asettaa jonkun että ”tänne minun pitää päästä”... (TYKL/aud/1293, H2)

Nii se tavote on jo valmiiks eri. Toinen on et tää menee niinku et selvitään läpi, ja toinen yrittää et täst nyt tää menee hienosti. (TYKL/aud/1293, H3)

Vastaajat olivat yhtä mieltä siitä, että partiossa tytöt ovat tavallaan enemmän suorittajan asemassa, mitä tulee tavoitteiden asettamiseen ja niitä kohti pyrkimiseen. Poikien toiminta koettiin vähemmän suunnitelmallisena ja tavoitteellisena, mikä oli toisaalta haastateltavien mielestä myös hyvä asia poikapartiotoiminnassa. Tytöt kohdistavat

itseensä paljon kovempia vaatimuksia ja siksi saman asian tekeminen saattaa tytöille olla moninkertaisesti rankempaa kuin pojille.

Haastatteluaineistossani nousee esiin myös tyttöpartiossa esiintyvä kiusaaminen. Vastaajieni mukaan tyttöjen keskuudessa kiusaamista esiintyy useammin, ja se on myös erilaista kuin poikaryhmissä tapahtuva kiusaaminen.

Joskus ehkä, ei onneks kauheen usein, mut joskus tyttöpartios mun mielest esiintyy kiusaamist. (TYKL/aud/1293, H2)

Ja sit ku tytöt tekee sitä silleen, et ne jättää ulkopuolel. (TYKL/aud/1293, H2)

Ja sit ne puhuu pahaa selän takan ja... Et ne ei tee sitä silleen suoraan, et sul saattaa kestää tajuta se vaiks kuin kauan. (TYKL/aud/1293, H2)

Pojat vetää turpaan sitte. --- ja sitä on helppo selvittää sit kuitenkin. (TYKL/aud/1293, H3)

[Pojilla] Asiat sanotaan suoraan ja sit voidaan olla vähän aikaa vihasii ja sit se on ohi. --- Mut ei synny niinku semmosii kauheit verkostoja joissa kuka on kenenki puolella ja niinku... (TYKL/aud/1293, H1)

Tyttöjen kiusaaminen koetaan vastaajien keskuudessa henkisenä kiusaamisena ja ulkopuolelle jättämisenä, kun taas pojilla konfliktit ja kiusaamistilanteet purkautuvat usein fyysisesti. Poikien partiotoiminnassa tapahtuvaa kiusaamista onkin vastaajien mukaan helpompi käsitellä, siihen on helpompi puuttua ja tilanteet raukeavat nopeammin ja helpommin. Erot voidaan tiivistää siihen, että pojat sanovat asioita toisilleen suoraan, ja tytöt turvautuvat taktiikkaan, jossa ei-pidetty henkilö jätetään porukan ulkopuolelle. Samankaltaisia kiusaamiseen ja ulossulkemiseen liittyviä ilmiöitä tapahtuu tyttöpartiossa myös aikuisten kesken.

Ja mun piti sanoo toi sama toi niinku porukan ulkopuolelle jättäminen, eikä vaan lasten tasolla, vaan ihan myös niinku mun mielest aikuisten ja niinku vanhempien ihmisten tasol. Ei ehkä nyt kovin niinku sillee suorasti ja radikaalisti enkä koe et itse olisin kohdannu semmost missään kohtaa, mut jotenki on semmonen kokemus et kyl niinku ihmisii voidaan niin sanotusti savustaa ulos, tai jotenki niinku... --- Jättää porukan ulkopuolelle. (TYKL/aud/1293, H1)

Tyttöillä ehkä poikia enemmän kiusaamista ja ulkopuolelle jättämistä. Hiljaiset tytöt jäävät enemmän varjoon ja muutenkin enemmän nahinaa ja kinastelua. (TYKL/spa/1199)

Partio tyttöjen turvallisen kasvupaikkana

Eräs syy siihen, miksi lähdin tekemään tutkielmaa tällaisesta aiheesta, oli halu esitellä tyttöpartio toiminnan hyötyjä. Aineistostani käy ilmi, että muutkin tyttöpartiolaiset ovat kanssani yhtä mieltä siitä, että partio on tytöille turvallinen kasvuympäristö. Etenkin jälkimmäisessä haastattelussani lähdin liikkeelle melko negatiivisista ennakkoletuksista ajatellen, että partiotytöillä korostuu jonkinlainen maskuliinisten piirteiden ihailu, eikä tunteiden näyttäminen tai itkeminen ole näin ollen sallittua, tai ainakaan hyväksyttyä. Haastateltavani kumosivat kuitenkin ennakkoluuloni olemalla yhtä mieltä siitä, että tunteiden näyttäminen partiossa on hyväksyttävää, ja kuuluu asiaan.

Se on tosi ok ja sit yleensä jos asia osataan ja joku osaa lohduttaa ja vastaavaa... Ja sit johtajien kesken se on yleensä-, no... Jonkunlaista hysteriaitkua tai muuta vastaavaa. Ehkä onnenkin kyneleitä on joskus vuodatettu. --- Mut niinku ei mun miest ikinä ei oo huono asia. (TYKL/aud/1293, H2)

Nii ja toisaalt mä ajattelen et koska en varmasti ole ainut jonka niinku toisaalt parhaat kaverit on partiossa, ni sit ehkä niinku, jos siin on niinku se kaikist... Tai yks tiiveimmistä porukoista mitä on, niin sit tavallaan siin ehkä myös sit näyttää niit tunteita myös. (TYKL/aud/1293, H1)

Myös riitelystä ja negatiivisten tunteiden ilmaisemisesta oltiin yhtä mieltä: ne kuuluvat olennaisena osana kaikkeen ihmisten väliseen kanssakäymiseen, myös partioon. Haastateltavat vastasivat esimerkiksi seuraavilla tavoilla kysymykseen ”saako partiossa riidellä tai osoittaa negatiivisia tunteita”.

Joo. Ei kai sitä pysty mitenkään varsinaisesti välttämäänäkään ja ei voi olla semmost paikkaa mis ei sitä tulis jossain vaihees vastaan, koska kuitenkin on paljon ihmisiä. (TYKL/aud/1293, H3)

Ehkä semmonen et kyl se riitely on ihan ok jos sen osaa jotenkin käsitellä sen jälkeen. --- Joskus se voi olla siis, riitely voi olla melkeen jopa ainoa ratkaisu niinku puhdistaa tilanne. (TYKL/aud/1293, H2)

Saa, jos sen tekee rakentavasti. Tai siis et jos tarkoitus ei ole niinku myrkyttää yleistä mielialaa. Tai semmost tunnelmaa. Ni, saa. Luulen et se on aika luonnollist niinku ihmisten välises. (TYKL/aud/1293, H1)

Negatiivisten tunteiden osoittamisesta huolimatta sekä haastatteluissa että kyselyssä kävi ilmi yleinen tyytyväisyys nimenomaan tyttöpartio toimintaan ja kokemus siitä, että oma lippukunta on koettu turvalliseksi kasvu ympäristöksi. Kysyin kyselyssä, millä tavoin harrastaminen tyttöporukassa eroaa yhteislippukunnassa tai sekaporukassa toimimisesta. Kysymykseen tuli muun muassa seuraavanlaisia vastauksia.

Meno oli huomattavasti rauhallisempaa ja huomioonottavampaa, turvallisempaa, tyttöporukassa. Niin henkisesti kuin fyysisesti. (TYKL/spa/1199)

Itse toimintaan sukupuolella ei ole vaikutusta ja lippukunnan ilmapiiri yms riippuu enemmän siitä, minkälaisia ihmisiä lippukunnassa on aktiivisina toimijoina. Ainut suurempi ero tyttöporukassa on että saamme myös arempia tyttöjä pidettyä mukana porukassa ja sellaisia joille poikien läsnäolo ei tunnu hyvältä. (TYKL/spa/1199)

Meininki on myös ehkä osittain rennompaa kun ei tarvitse esittää kenellekään, vaikkakaan ei sitä läheskään aina tapahdu sekaporukoissakaan. (TYKL/spa/1199)

Tytöt saavat olla enemmän ihan sellaisia kuin haluavat olla, kun ei tarvitse ”esittää” (teininä) pojille mitään. (TYKL/spa/1199)

Jälkimmäisessä haastattelussa taas lähestyin aihetta hieman eri kannalta ja kysyin suoraan, millaisia positiivisia tai negatiivisia vaikutuksia haastateltavat kuvittelevat tyttölippukunnassa toimimisella olevan tyttöihin. Negatiivisina vaikutuksina haastateltavat mainitsivat jo aiemmin esitellyt, naisryhmille tyypilliset kiusaamisen ja ulossulkemisen piirteet. Näitä piirteitä ei kuitenkaan koettu pelkästään tyttöpartio toimintaan liittyvinä, vaan haastateltavat olivat sitä mieltä, että ilman tyttöpartio toimintaa samat asiat kuitenkin tapahtuisivat jossain toisessa ympäristössä.

Nii mää mietin just jotenki niit niinku tyttö- ja naisryhmään liittyviä ilmiöitä, joista me olemme täs niinku keskustelleet, mut toisaalt, emmä tiedä, kyl ne sit on tullu koulussaki jo esiin et ei se oo, ei tää oo niinku ainoa paikka mis tämmöst niinku... (TYKL/aud/1293, H1)

Ei ja sitä paitsi vaik olis, vaik olis niinku sekalippukunta ni siel ois kuitenkin se tyttöklikki, joka tekis sen saman. (TYKL/aud/1293, H3)

Positiivisista puolista taas haastateltavat mainitsivat muun muassa sen, että partiossa tytöille luodaan pystyvyyden tunnetta sillä, että he saavat tehdä kaikenlaisia töitä.

No kyl mä nyt ajattelen positiivisena vaikutuksena just semmonen niinku naisten pystyvyyden huomaaminen, tai se et näihin asioihin ei nyt tarvita miehiä, koska me pystytään tähän itse. (TYKL/aud/1293, H1)

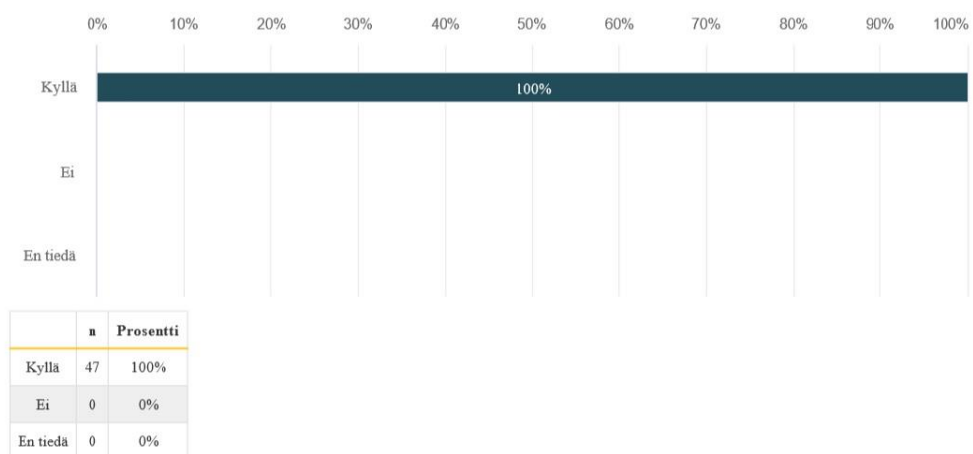
Ni semmonen itseluottamuksen kasvu. (TYKL/aud/1293, H3)

Nii, ja vaikka olet perheesi veneellä purjehtiessa tottunut siihen, että vain isi saa ajaa, ja sinä laitat keulaköydet, niin meidän veneellä, tai niinku partioveneellä saat tehdä ihan kaikkea. (TYKL/aud/1293, H1)

Aineistossani korostuvat paljon henkiseen turvallisuuteen liittyvät asiat sekä se, miten partion on koettu vaikuttaneen positiivisesti omaan itsetuntoon. Monet vastaajat korostavat partion positiivisia puolia ja esimerkiksi kyselyni kysymykseen ”*Onko partion harrastamisella ollut mielestäsi positiivisia vaikutuksia sinuun?*” kaikki 47 vastaajaa vastasivat kyllä.

10. Onko partion harrastamisella ollut mielestäsi positiivisia vaikutuksia sinuun?

Vastaajien määrä: 47

Kuva 4: Kysymyksen 10 vastaustaulukko (TYKL/spa/1199)

Kun pyysin vastaajia kuvailemaan, millaisia vaikutuksia partion harrastamisella on ollut, vastaukset olivat myös kautta linjan positiivis-sävytteisiä. Vastaajat korostivat erityisen paljon erilaisia oppimiaan taitoja ja sitä, miten harrastus on muokannut heitä omasta

mielestään parempaan suuntaan. Joissakin vastauksissa mainittiin myös turvallisuus ja partioyhteisön pysyvyys.

Partio on ollut myös vaikeina aikoina se turvallinen harrastus, johon on voinut paeta. (TYKL/spa/1199)

Partioyhteisöön voi aina palata vaikka on ollut hetken poissa muualla. (TYKL/spa/1199)

Haastateltavat mainitsivat tyttöpartion harrastamisen positiivisina ominaisuuksina myös turvallisen keskusteluilmapiirin, jossa jokainen saa olla haluamaansa mieltä. Partiossa on haastateltavieni mukaan myös sallittua puhua tyttöjen jutuista, joka ei varmasti olisi niin itsestäänselvyys, jos toiminnassa olisi mukana muita sukupuolia.

No ehkä vähän sivuten tätä aiempaa että annetaan ihmisten tehdä asioita niinkun he tekevät, tai niinku et omalla tavallaan. Et kaikki saa olla sellasii ku on. (TYKL/aud/1293, H1)

Joo ja sit ehkä johtajiston kesken ni mun miest se on tosi hienoo mejän lippukunnas et se on oikeesti semmonen et ihan sama kuin nuori johtaja sä oot, ni sua kuunnellaan ihan samal taval ku about lippukunnanjohtajaa melkeen et se on mun miest tosi hienoo et meil niinku osataan keskustella tosi paljon et se on semmonen kirjottamaton sääntö et kaikki saa sanoo mielipiteen ja kaikki saa keskustella ku ollaan jossain johtajaneuvostos tai jossain. (TYKL/aud/1293, H2)

Sit mun miest meil on kuitenkin, emmä tiedä onks väärin sanoo, no ehkä vahva ilmapiiri on ihan oikee termi, vahva ilmapiiri niinku tyttöjen kesken et pystytään puhuu niinku tyttöjen jutuist --- (TYKL/aud/1293, H2)

Kuten edellä olevista lainauksista käy ilmi, tytöt saavat tyttöporukoissa toimiessaan useimmiten vapautua ympäröivän yhteiskunnan odotuksista ja toteuttaa toimintaa täysin omana itsenään. Kuten aiemmassa alaluvussa esittelin, aina näin ei kuitenkaan ole. Myös tyttöpartio toimintaan liittyy joitakin negatiivisia ominaisuuksia, jotka vaikuttavat siihen, miten tyttöporukassa toteutettu harrastus vaikuttaa yksilöihin. Edellä olevien kysely- ja haastattelulainauksen valossa uskallan kuitenkin todeta, että tyttömeripartion harrastamisella on harrastajiinsa pääasiallisesti positiivisia vaikutuksia ja että harrastuksen tilat ovat tyttöjen kannalta turvallisia. Partion tiloissa tytöt saavat olla rohkeasti juuri sitä, mitä ovat. Loppuun haluan vielä nostaa erään kyselyvastaajan

kommentin kyselyn ”*Vapaa sana*” -kohdasta. Kyseinen kommentti tiivistää mielestäni hyvin edeltävän luvun tärkeimmät ajatukset.

--- Itse ainakin ajattelen, että tyttöpartiolaisuus on kasvattanut minut olemaan ylpeä harrastuksestani ja siitä, että olen tyttölippukunnassa, jolloin ulkopuoliset partiolaiset tietyllä tavalla näkevät minut ja muut tyttölippukunnasta tulevat partiolaiset vahvoina, itsenäisinä ja pystyvinä tyyppeinä. --- (TYKL/spa/1199)

7. LOPUKSI: PARTIOTYTTÖYS KEINONA VAPAUTUA SUKUPUOLIROOLEISTA

Olen tässä tutkielmassa tarkastellut partiotyttöyden rakentumista erilaisten representaation keinojen kautta sekä sitä, millainen tyttökuulttuuri harrastuksen parissa vallitsee. Kuten kysely- ja haastatteluaineistostani käy ilmi, partiotyttökulttuuri on melko vapaata esimerkiksi tallityttökuulttuuriin verrattuna. Partiotyttöjen harrastusmaailmaan ei kuulu erilaisia hierarkioita, vaan pikemminkin harrastuksessa on kyse siitä, että kaikkia kuunnellaan samalla tavalla, ikään tai titteliin katsomatta. Partiossa tyttöjen ulkonäköä tai käytöstä ei säädellä yhteisön toimesta, vaan kaikki partiotytöt ovat sitoutuneet partion arvoihin ja sitä kautta tiettyyn käytökseen. Partiotyöille on myös selvää, että pukeutumisen tulee partiossa olla tarkoituksenmukaista, eikä tarvetta säännöille tai ulkopuoliselle kontrolloinnille ulkonäönkään suhteen ole.

Tyttöpartio toiminta, kuten muutkin tyttöjen harrastusympäristöt, eroaa vahvasti koulumaailman toimintamalleista. Informanttini kokivatkin yhtenä harrastuksen positiivisimmista puolista sen, että sukupuolispesifissä partio toiminnassa on mahdollisuus vapautua esimerkiksi koulujärjestelmän ja yleisten kasvatustietojen asettamista sukupuolirooleista.

Koen, että partiotyttöyttä on vaikeaa määrittää yhtenäisesti, koska kaikki partiotytöt ovat yksilöitä ja kokevat harrastuksensa sekä itsensä eri tavoin. Partiotyttökulttuurin ytimessä tuntuu kuitenkin olevan voimaantuminen ja mahdollisuus vapautua sukupuolirooleista, joihin muualla yhteiskunnassa edelleen törmää. Mielestäni partiotyttöydessä on kyse siitä, että kaikilla on mahdollisuus saada positiivisia onnistumisen kokemuksia omasta toiminnastaan. Samanlaisen turvallisen ilmapiirin luominen ja epäonnistumisten salliminen on varmasti mahdollista myös seka- ja poikaporukoissa, mutta juuri tyttöporukan sallivuus nostettiin informanttien toimesta aineistossani esiin useaan otteeseen.

Partiotyttöyteen liitetään ennakkoluulojen ja julkisuuskuvan perusteellakin osaamiseen ja pärjäämiseen liittyviä diskursseja, jotka näkyivät vahvasti myös tutkimusaineistossani. Useat informantit halusivat korostaa partion parhaina puolina juuri johtamistaitoja sekä

retkeilyyn ja merenkulkuun liittyviä käytännön taitoja, joita olivat oppineet harrastuksen parissa. Todella monissa kyselyn vastauksissa nostettiin esiin myös itsevarmuuden ja itseluottamuksen kasvu partiotoiminnan puitteissa. Aineistostani kävi ilmi, että partiossa on lupa näyttää negatiivisiakin tunteita, eikä keneltäkään odoteta mitään yli-inhimillisiä suorituksia. Tyttöpartiossa kasvatetaan reippaita, oma-aloitteisia ja toimeen tarttuvia nuoria sekä aikuisia, joilla on harrastuksensa puolesta hyviä eväitä kohdata myös negatiiviset tunteensa. Kaikki informanttini olivat myös tulkintani mukaan ylpeitä omasta harrastuksestaan ja partiotyttöydestään. Nämä edellä mainitut positiiviset partioharrastuksen ja sen naispuolisten harrastajien ominaisuudet ovatkin informanttieni vastausten valossa tärkeitä partiotyttöidentiteetin rakennuspalikoita. Tyttöjen kesken tapahtuvassa partiotoiminnassa pyritään sekä vahvistamaan yksilön omaa identiteettiä ja itseluottamusta, että vahvistamaan ryhmän kollektiivista ja sosiaalista identiteettiä tuomalla ulkopuolisille ilmi harrastuksen hyviä puolia.

Uhrautumiseen liittyvää negatiivista kulttuuria tyttöpartiossa ei sen sijaan tutkielmani aineiston mukaan ole. Haastateltavat viittasivat varovaisesti siihen, että tällainen kulttuuri on mahdollisesti joskus vallinnut, mutta enää sellaista ei ole havaittavissa. Tämän tutkielman teon aikana olen kuitenkin useissa yhteyksissä käynyt keskusteluja, joissa on todettu, ettei kaikki tekeminen partiossa aina ole vapaaehtoista. Joskus vastuutehtäviä täytyy ottaa vastaan, koska muiden suhtautuminen kieltäytymiseen pelottaa ja saattaa johtaa esimerkiksi ”vihaisiin mulkaisuihin” lippukunnan johtajiston kokouksissa. Tämä todistaa mielestäni erinomaisesti sitä, ettei partiotoiminnasta aina puhuta rehellisesti, jos on mahdollisuus siihen, että jokin ääneen sanottu asia vaikuttaa harrastuksen imagoon negatiivisesti.

Kyselyn vastaajat ja haastateltavat kokivat tyttöpartion muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta erittäin turvalliseksi tilaksi ja kasvuympäristöksi. Aineistossa nousi esiin eritoten se, että tyttöporukassa saa useimmiten olla rohkeammin oma itsensä, eikä epäonnistumisia tarvitse pelätä. Tyttöporukan positiivisena ominaisuutena nostettiin esiin myös se, ettei vastakkaisen sukupuolen läsnäolon takia kenenkään tarvitse esittää mitään muuta kuin mitä oikeasti on.

Informanttini puhuivat rehellisesti myös tyttöporukoissa tapahtuvista negatiivisista ilmiöistä, kuten kiusaamisesta ja ulkopuolelle jättämisestä. Esimerkiksi haastattelussa

näiden negatiivisten ilmiöiden todettiin kuitenkin kuuluvan kaikkeen tyttöjen kesken tapahtuvaan toimintaan, sillä tytöt ratkaisevat konflikteja eri tavoin kuin pojat, myös koulumaailmassa ja muissa harrastusympäristöissä. Kiusaamisessa ja ulkopuolelle jättämisessä ei siis ole kyse pelkästään tyttöpartion tiloissa tapahtuvasta toiminnasta, eivätkä kyseiset ilmiöt näin ollen ole partioharrastukselle tyypillisiä.

Informanttien (ja oman kokemukseni mukaan) tyttöpartiolla ja poikapartiolla sekä yhteisryhmissä tapahtuvalla toiminnalla on jonkin verran eroavaisuuksia. Käsittelin tässä tutkielmassa kuitenkin ainoastaan tyttöpartion kulttuuria, joten en osaa sanoa, näkyvätkö samankaltaiset sukupuolispesifin ryhmän tuomat positiiviset vaikutukset myös poikapartiotoiminnassa. En pysty aineistoni valossa myöskään ottamaan kantaa siihen, tapahtuuko yhteislippukunnissa todella jakoa ”miesten ja naisten töihin”, tai onko nuorilla aina ”esittämisen tarvetta” vastakkaisen sukupuolen ollessa läsnä partiotoiminnassa.

Yhteenvetona voin aineistoni ja oman partiohistoriani myötä todeta, että tyttöpartiotoiminta tarjoaa kaiken ikäisille tytöille turvallisen ja hyvän kasvuympäristön, jossa on mahdollista kokeilla siipiään rohkeammin kuin ehkä muissa harrastuksissa. Partio tarjoaa tytöille erilaisia toimintaympäristöjä, joissa on mahdollista opetella taitoja, jotka eivät enää 2010-luvulla ole itsestäänselvyksiä. Lisäksi parhaimmillaan vain tytöille tarkoitettu partiotoiminta antaa mahdollisuuden toteuttaa omaa partiotyttöidentiteettiä ilman ulkoa päin asetettuja ennakko-oletuksia tai tarvetta sopeutua muottiin.

Mainitsin tämän tutkielman johdannossa, että keskityn työssäni partiotyttöiden kokemusten kautta myös perustelemaan sitä, miksi sukupuolispesifit partiolippukunnat voivat olla hyvä asia lasten ja nuorten kasvun kannalta. Mielestäni on perusteltua sanoa tässä vaiheessa ja näiden tutkimustulosten valossa, että sukupuolispesifillä toiminnalla on partiossa jalansijaa edelleen 2010-luvun Suomessa. Aineistostani nousi esiin paljon puolusteluita ja perusteluja sille, että tyttöpartiotoiminta on erityisen voimaannuttavaa ja antaa tytöille eväitä elämään eri tavalla kuin poikien kanssa yhteistyössä toteutettava partiotoiminta. Toki vastaajajoukkoni saattaa tässä mielessä olla hieman puolueellinen, ja tulos voi olla väritynyt jopa sen takia, miten itse olen kysymykset asetellut. Koen kuitenkin, että tutkimustulos on merkittävä ja selittää osaltaan myös sitä, miksi sukupuolispesifit lippukunnat ovat edelleen voimissaan, vaikka partion keskusjärjestö on järjestänyt tytöille ja pojille yhteistä partiotoimintaa jo vuodesta 1972.

Haluaisin jatkossa lukea enemmänkin tutkimuksia, joissa partiolaisuutta käsitellään sukupuolirepresentaation näkökulmasta. Erityisesti toivoisin, että tulevat opinnäytetöiden tekijät ja muut tutkijat keskittyisivät sukupuolen moninaisuuteen, joka tuntuu myös (verrattain konservatiivisessa) partiomaailmassa olevan edelleen pienimuotoinen tabu.

Olen tämän tutkielman teon yhteydessä päässyt käymään monia mielenkiintoisia keskusteluja partiotyttöydestä, eroista tyttö- ja poikapartion välillä, yhteislippukuntien toiminnasta sekä partioharrastuksen merkityksestä eri ihmisille eri elämänvaiheissa. Haluankin kiittää kaikkia näistä keskusteluista, joita en ole käyttänyt virallisena aineistona, mutta jotka ovat inspiroineet minua tekemään tätä tutkielmaa ja antaneet uusia ajatuksia ja näkökulmia, joilla lähestyä aihetta. Monet partiolaiset ovat kehuneet tutkielman aihetta mielenkiintoiseksi, joka on osaltaan innostanut minua pyrkimään mahdollisimman hyvään lopputulokseen. Toivonkin, että tämä työ avaa monia uusia keskusteluja siitä, miten partiota tulisi nykypäivänä harrastaa, ja miten me aikuiset partiossa mahdollistamme sen, että lapset ja nuoret saavat kasvaa ja kokea elämyksiä turvallisessa ympäristössä.

LÄHTEET

Tutkimusaineisto

Nuotiotyttöjen seikkailijaryhmän haastattelu ja litteraatio 19.4.2018, haastattelijana Crista Sinisalo (ei arkistoida).

Nuotiotyttöjen seikkailijaryhmän haastattelusta tehdyt havainnointimuistiinpanot 19.4.2018, tekijänä Saara Vuorinen (ei arkistoida).

Kulttuurien tutkimuksen arkistot, TYKL-kokoelma, Turun yliopisto

Äänitteet:

Nuotiotyttöjen aikuisten partiolaisten haastattelun litteraatio 30.1.2019, haastattelijana Crista Sinisalo.

TYKL/aud/1293

Haastateltava 1; H1

Haastateltava 2; H2

Haastateltava 3; H3

Kyselyt:

Kysely 18 vuotta täyttäneille tyttömeripartiolippukuntien jäsenille, kyselyn peruseräraportti ohjeistuksineen.

TYKL/spa/1199

Informantteja ei ole eritelty kyselyssä, jotta tunnistamisen riski olisi pienempi.

PAINAMATTOMAT LÄHTEET

Elektroniset lähteet

www1: Suomen Partiolaisten internet-sivut, ”Arvot ja ihanteet”

<https://www.partio.fi/suomen-partiolaiset/partiofaktat/arvot-ja-ihanteet/> (katsottu 20.6.2019)

www2: Suomen Partiolaisten internet-sivut, ”Partio lukuina”

<https://www.partio.fi/suomen-partiolaiset/partiofaktat/partio-lukuina/> (katsottu 20.6.2019)

www3: Partio-ohjelma -sivusto

<https://partio-ohjelma.fi/partio-ohjelma/seikkailijat-10-12-v/> (katsottu 16.5.2019)

www4: Suomen Partiolaisten internet-sivut, ”Lupaus ja ihanteet”

<https://partio-ohjelma.fi/partiokasvatus/lupaus/> (katsottu 26.9.2019)

www5: Suomen Partiolaisten internet-sivut, ”Päämäärä ja arvopohja”

<https://partio-ohjelma.fi/partiokasvatus/paamaara-ja-arvopohja/> (katsottu 26.9.2019)

Sanomalehdet

Matikka, Mirva; Ruohola Maria 2019. Lukijalta: Jokainen lapsi ansaitsee harrastuksen ja ryhmän, johon kuulua. *Turun Sanomat* 15.8.2019

https://www.ts.fi/mielipiteet/lukijoilta/4669176/Lukijalta+Jokainen+lapsi+ansaitsee+harrastuksen+ja+ryhman+johon+kuulua?fbclid=IwAR3FvLNDUUPFe9Pxs_gTn7XMXH3WP4xDgbbqMJOzTBtYRL0dDMr2Ur2MG40

Opinnäytetyöt

Jyväskylän yliopisto

Nordlund, Ilona 2016. *Partiolaisten ryhmäidentiteetin rakentuminen ScoutMeIn-meemisivulla*. Pro gradu, suomen kieli.

Turun yliopisto, Kulttuurien tutkimuksen arkistot, TYKL-kokoelma

Sinisalo, Crista 2014. *Partiolaisena Facebookissa: Partiojohtajien käsityksiä sosiaalisen median etiikasta ja partion julkisuuskuvasta*. Proseminarityö, kansatiede. TYKL/KK/2749

PAINETUT LÄHTEET

Abrams, Dominic; Hogg, Michael A. 2001. *Social Identifications. A Social Psychology of Intergroup Relations and Group Processes*. London: Routledge.

Anttila, Anna; Ojanen, Karoliina; Saarikoski, Helena; Timonen, Senni 2011. *Tyttöjen juttuja. Tyttökulttuurin monimuotoiset tilat* – Ojanen, Karoliina; Mulari, Heta; Aaltonen, Sanna (toim.) *Entäs tytöt: Johdatus tyttötutkimukseen*, 135-165. Tampere: Osuuskunta Vastapaino.

Butler, Judith 2006. *Hankala sukupuoli. Feminismi ja identiteetin kumous (toinen painos, suomennettu)*. Helsinki: Gaudeamus Helsinki University Press.

Collan, Anni 1929. *Partiotyttöjen opas (kolmas painos)*. Helsinki: Arvi A. Karisto Osakeyhtiö.

Ehn, Billy; Löfgren, Orvar 1982. *Kulturanalys: Ett etnologiskt perspektiv*. Tukholma: Liberförlag.

Hall, Stuart 1999. *Identiteetti*. Tampere: Vastapaino.

Helanko, Rafael 1988. Meripartioinnin alkuvaiheet ennen Satahankaa – Koskela, Olli; Kiesiläinen, Kari; Lahtinen, Kari (toim.) *Meri partiossa. Meripartioinnin historiaa ja nykypäivää*, 7-14. Rauma: Oy Länsi-Suomi.

Hynninen, Anna 2017. *Minä, lotta, vaimo, äiti: kerronnan variaatio ja toimijuus aktiivikertojen muistelukerronnassa*. Turun yliopiston julkaisuja C 433. Turku: Turun yliopisto.

Jokinen, Arja; Juhila, Kirsi; Suoninen, Eero 2016. *Diskurssianalyysi. Teoriat, peruskäsitteet ja käyttö*. Tampere: Osuuskunta Vastapaino.

Käyhkö, Mari 2011. Koulu tyttötutkimuksen näyttämönä – Ojanen, Karoliina; Mulari, Heta, Aaltonen, Sanna (toim.) *Entäs tytöt. Johdatus tyttötutkimukseen*, 89-133. Tampere: Osuuskunta Vastapaino.

Lefebvre, Henri 1991. *The Production of Space*. Oxford: Basil Blackwell

Lehtonen, Juhani U.E. 2005. Kansatieteen tutkimushistoria – Korhokangas, Pirjo; Olsson, Pia; Ruotsala, Helena (toim.) *Polkuja etnologian menetelmiin*, 11-24. Helsinki: Ethnos ry.

Leimu, Pekka 2005. Kyselyt – Korhokangas, Pirjo; Olsson, Pia; Ruotsala, Helena (toim.) *Polkuja etnologian menetelmiin*, 77-88. Helsinki: Ethnos ry.

Lähteenmaa, Jaana; Näre, Sari 1992. Johdanto: Tyttötutkimuksen palmikkoja punomassa – Näre, Sari; Lähteenmaa Jaana (toim.) *Letit liehumaan. Tyttökulttuuri murroksessa*, 9-21. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.

- Nieminen, Juha 1991. Det finländska scoutfostrandets utmaningar på 1990-talet – Tammisto, Marketta (toim.) *Partiosta eväitä elämänhallintaan – 90-luvullakiin?*, 68-69. Helsinki: Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry.
- Niskanen, Heli; Turunen, Arja 2007. Etnologinen haastattelu – Feministinen metodi? – Olsson, Pia; Willman, Terhi (toim.) *Sukupuolen kohtaaminen etnologiassa*, 75-100. Helsinki: Ethnos ry.
- Näre, Sari 1992. Liisa Älä! Älä! -maassa. Tyttöjen autonomian säätely – Näre, Sari; Lähteenmaa Jaana (toim.) *Letit liehumaan. Tyttökulttuuri murroksessa*, 25-36. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- Oinas, Elina 2004. Haastattelu: kokemuksia, kohtaamisia, kerrontaa – Liljeström, Marianne (toim.) *Feministinen tietäminen. Keskustelua metodologiasta*, 209-227. Tampere: Osuuskunta Vastapaino.
- Ojanen, Karoliina 2011a. *Tyttöjen toinen koti. Etnografinen tutkimus tyttökulttuurista ratsastustalleilla*. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- Ojanen, Karoliina 2011b. Katsaus tyttötutkimuksen suomalaiseen historiaan ja keskusteluihin – Ojanen, Karoliina; Mulari, Heta; Aaltonen, Sanna (toim.) *Entäs tytöt: Johdatus tyttötutkimukseen*, 9-43. Tampere: Osuuskunta Vastapaino.
- Olsson, Pia 2005. Tutkijan vastuu ja velvollisuus – tutkimuksen eettisiä kysymyksiä – Korkiakangas, Pirjo; Olsson, Pia; Ruotsala, Helena (toim.) *Polkuja etnologian menetelmiin*, 281-290. Helsinki: Ethnos ry.
- Olsson, Pia; Willman, Terhi (toim.) 2007. *Sukupuolen kohtaaminen etnologiassa*. Helsinki: Ethnos ry.
- Paavilainen, Marko 2010. *Aina valmiina. Partioliike Suomessa 1910-2010*. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- Pöysä, Jyrki 2010. Lähiluku vaeltavana käsitteenä ja tieteidenvälisenä metodina – Pöysä, Jyrki; Järviluoma, Helmi; Vakimo, Sinikka (toim.) *Vaeltavat metodit*, 331-360. Joensuu: Suomen Kansantietouden Tutkijain seura.
- Ritala, Reijo 1988. Meripartiointia Satahankojen saatossa – Koskela, Olli; Kiesiläinen, Kari; Lahtinen, Kari (toim.) *Meri partiossa. Meripartioinnin historiaa ja nykypäivää*, 15-19. Rauma: Oy Länsi-Suomi.
- Ronkainen, Suvi 2004. *Kvantitatiivisuus, tulkinnallisuus ja feministinen tutkimus* – Liljeström, Marianne (toim.) *Feministinen tietäminen. Keskustelua metodologiasta*, 44-69. Tampere: Osuuskunta Vastapaino.
- Saarikangas, Kirsi 2006. *Eletyt tilat ja sukupuoli. Asukkaiden ja ympäristön kulttuurisia kohtaamisia*. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- Stark, Laura 1998. *Magic, body and social order: The construction of gender through women's private rituals in traditional Finland*. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.

Tolonen, Tarja 1992. Tyttöjen hevostallikulttuuri: faniudesta vastuunottoon – Lähteenmaa, Jaana; Näre, Sari (toim.) *Letit liehumaan. Tyttökulttuuri murroksessa*, 135-154. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.

Tuomi, Jouni; Sarajärvi, Anneli 2002. *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi*. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Uotinen, Johanna 2010. Kokemuksia autoetnografiasta – Pöysä, Jyrki; Järviluoma, Helmi; Vakimo, Sinikka (toim.) *Vaeltavat metodit*, 178-189. Joensuu: Suomen Kansantietouden Tutkijain seura.

Wolrat, Aug. 1922. *Partiopoikien opas*. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Kirja

Östman, Ann-Carin 2000. *Mjök och jord. Om kvinnlighet, manlighet och arbete I ett österbotniskt jordbrukssamhälle ca 1870-1940*. Åbo: Åbo Akademis förlag.

LIITTEET

Liite 1 – *Kysely 18 vuotta täyttäneille tyttömeripartiolippukuntien jäsenille*, ohjeistus ja kysymykset

Liite 2 - Haastattelurunko haastatteluun 19.4.2018

Liite 3 - Haastattelurunko haastatteluun 30.1.2019

Liite 1

Kysely 18 vuotta täyttäneille tyttömeripartiolippukuntien jäsenille

Tämä kysely on tarkoitettu 18 vuotta täyttäneille Turun keskusta-alueella toimivien tyttömeripartiolippukuntien jäsenille. Vastaamalla tähän kyselyyn hyväksyt, että vastauksesi tullaan tallentamaan Turun yliopiston Historian, kulttuurin ja taiteiden tutkimuksen laitoksen arkistoon. Kaikki vastaukset käsitellään tutkimuksessa täysin anonyymisti, eikä vastaajia voida jäljittää vastausten perusteella.

Kysymykset vastausvaihtoehtoineen

1. Ikä?

2. Lippukunta?

- Auran Tytöt
- Nuotiotytöt
- Turun Tähti-Tytöt

3. Kotipaikkakunta?

4. Kuinka kauan olet harrastanut partiota?

- 1-5 vuotta
- 6-10 vuotta
- 11 vuotta tai kauemmin

5. Mitkä seuraavista ominaisuuksista kuvaavat mielestäsi partiotyttöjä parhaiten? Valitse vähintään kolme ja enintään viisi vaihtoehtoa.

- Hyvä käytös
- Reippaus
- Naisellisuus
- Siisti pukeutuminen
- Rohkeus
- Itsevarmuus
- Rehellisyys
- Luotettavuus
- Ahkeruus
- Puhtaus
- Kunnollisuus
- Rauhallisuus
- Hiljaisuus
- Herkkyys
- Hyvä koulumenestys
- Laiskuus
- Epäsiisti ulkomuoto
- Likaisuus
- Ronskius

- Epärehellisyys
- Kovaäänisyys
- Miehekkyyys
- Huono koulumenestys

6. Mitkä seuraavista ominaisuuksista kuvaavat mielestäsi partiotyttöjä huonoiten? Valitse vähintään kolme ja enintään viisi vaihtoehtoa.

- Hyvä käytös
- Reippaus
- Naisellisuus
- Siisti pukeutuminen
- Rohkeus
- Itsevarmuus
- Rehellisyys
- Luotettavuus
- Ahkeruus
- Puhtaus
- Kunnollisuus
- Rauhallisuus
- Hiljaisuus
- Herkkyys
- Hyvä koulumenestys
- Laiskuus
- Epäsiisti ulkomuoto
- Likaisuus
- Ronskius
- Epärehellisyys
- Kovaäänisyys
- Miehekkyyys
- Huono koulumenestys

7. Koetko partioharrastuksen tärkeäksi identiteettisi muodostumisen kannalta?

(Identiteetillä tarkoitan tässä käsitystä itsestä suhteessa muihin ihmisiin.)

- Kyllä
- Ei
- En tiedä

8. Onko partion harrastaminen muokannut identiteettiäsi jollain tavalla?

- Kyllä
- Ei
- En tiedä

9. Jos vastasit kyllä, niin kerro millä tavoin partioharrastus on muokannut identiteettiäsi.

10. Onko partion harrastamisella ollut mielestäsi positiivisia vaikutuksia sinuun?

- Kyllä
- Ei
- En tiedä

11. Jos vastasit kyllä, niin kerro millaisia vaikutuksia.

12. Onko partion harrastaminen mielestäsi erilaista tyttöporukassa? Esimerkiksi vain tytöille tarkoitetuissa lippukunnissa tai retkillä ja leireillä, joissa on mukana vain tyttöjä.

- Kyllä
- Ei
- En tiedä

13. Jos vastasit kyllä, niin kerro millä tavalla mielestäsi harrastaminen tyttöporukassa eroaa sekalippukunnassa tai sekaporukassa toimimisesta.

14. Vapaa sana

Tähän voit halutessasi kommentoida kysymyksiä tai kertoa mielipiteesi kyselystä tai tutkimusaiheesta.

Liite 2

Haastattelurunko 19.4.2018

1. Partiotausta

- a) Kuinka kauan olet ollut partiossa?
- b) Miksi aloitit partion?
esim. vanhempien tai kavereiden ansiosta?
- c) Oletko ollut mukana jossain muussa lippukunnassa kuin Nuotiotytöissä?
jos olet, niin missä?
- d) Kerrotko mielelläsi muille olevasi partiossa?
esim. koulukavereille
jos et, niin mikset?

2. Muut harrastukset

- a) Onko muita harrastuksia?
jos on, niin mitä?

3. Mitä partiossa tehdään

- a) Mitä teette seikkailijajoukkueen kanssa?
- b) Mitä tehdään koko lippukunnan tai muiden ryhmien kanssa?

4. Partion hyvät ja huonot puolet

- a) Mikä partiossa on kivaa?
- b) Entä mikä on tylsää tai ikävää?

5. Käyttäytyminen partiossa

- a) Miten partiossa kuuluu käyttäytyä?
esim. kokouksissa, leireillä
- b) Onko jotain, mitä partiossa ei saa tehdä?

6. Partiossa opitut taidot

- a) Mitä taitoja olet oppinut partiossa?
- b) Onko jostain partiossa opitusta taidosta ollut hyötyä muualla?
esim. koulussa, kotona, muissa harrastuksissa

7. Partiomuistot

- a) Mitkä ovat kivoimpia partiomuistojaasi?
- b) Mitkä taas ovat ikäviä muistoja?

8. Johtajat

- a) Millaisia johtajia Nuotiotytöissä on (ei omat johtajat)?
esim. kivoja, tiukkoja, ärsyttäviä... etc.
- b) Ovatko johtajat esimerkkejä sinulle?
miksi?

9. Tyttöjen harrastus

- a) Millaista partio on, kun mukana on vain tyttöjä?
- b) Onko leireillä tai muissa isommissa tapahtumissa erilaista jos mukana on myös poikia?
- c) Voisitko kuvitella harrastavasi partiota sekalippukunnassa?
jos et, niin mikset?

Liite 3

Haastattelurunko 30.1.2019

1. Partiotausta

- a) Kuinka kauan olet ollut partiossa?
- b) Miksi aloitit partion? esim. vanhempien tai kavereiden ansiosta?
- c) Kerrotko mielelläsi muille olevasi partiossa? esim. opiskelu- tai työkavereille - jos et, niin mikset?
- d) Onko sinulla/onko sinulla ollut muita harrastuksia? Jos olet lopettanut jonkun toisen harrastuksen partion takia, niin minkä ja miksi?
- e) Oletko aina harrastanut partiota samassa lippukunnassa, vai oletko/oletko ollut myös muiden lippukuntien jäsen?

2. Harrastuksen merkitys

- a) Miksi harrastat partiota?
- b) Mitä teet partiossa? Mikä on kivaa ja mikä taas ei?
- c) Onko partio sinulle tärkeä harrastus? Jos on, niin miksi? Mitkä asiat ovat partiossa tärkeitä?
- d) Millaisen osan partion harrastaminen vie vapaa-ajastasi? Onko tilanteessa ollut muutoksia kun olet ollut eri ikäinen?
- e) Oletko oppinut partiossa taitoja, joista on ollut hyötyä muussa elämässä?
- f) Onko sinulle sattunut/oletko törmännyt partiossa jotain ikävää/johonkin ikävään? Onko se vaikuttanut suhtautumiseesi harrastusta kohtaan?

3. Partiotytön käytös ja ulkonäkö

- a) Millainen on hyvä partiotyttö? Millaisia ominaisuuksia partiotyöltä mielestäsi odotetaan?
- b) Onko jotain ominaisuuksia, jotka ovat partiotyöillä ei-toivottuja?
- c) Toteutuvatko nämä ominaisuudet oikeasti partiotyöissä?
- d) Miten partiossa pitää pukeutua? Saako partiossa meikata? Saako partiossa pitää huolta ulkonäöstään? Miten suhtaudut, jos jollain on meikkiä/hienot vaatteet partioleirillä?
- e) Miten partiossa pitää käyttäytyä?
- f) Saako partiossa riidellä tai osoittaa negatiivisia tunteita?
- g) Saako partiossa näyttää tunteitaan tai itkeä?
- h) Onko partiossa ok kieltäytyä jostakin vastuutehtävästä?

4. Ei pojille

- a) Mitä mieltä olet tyttölippukunnassa toimimisesta?
- b) Miten luulet, että lippukunnan ilmapiiri muuttuisi, jos toimintaan tulisi mukaan poikia?
- c) Voisitko kuvitella toimivasi lippukunnassa, jossa on myös poikia?

- d) Eroavatko tyttöjen ja poikien partiotoiminta mielestäsi toisistaan? Jos eroavat, niin miten? Onko erilaisia aktiviteetteja tai erilaisia toimintatapoja?
- e) Millaisia positiivisia tai negatiivisia vaikutuksia luulet tyttölippukunnassa toimimisella olevan tyttöihin?
- f) Ovatko partiotytöt mielestäsi tyttömäisiä? Korostuuko harrastuksessa partiotyttöjen maskuliininen puoli?
- g) Ovatko tytöt partiossa vastuullisempia kuin pojat? Onko sukupuolten välillä yleisesti mitään eroa?

5. Ennakkoluulot partiotyttöjä kohtaan

- a) Oletko törmännyt ennakkoluuloihin kertoessasi partioharrastuksestasi? Millaisia ennakkoluuloja olet kohdannut? Millaiset ihmiset ovat olleet ennakkoluuloisia?
- b) Koetko, että tällaisista ennakkoluuloista on haittaa tai hyötyä?